

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-szorosos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyolctör petty sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, február 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az új obstrukció árnyéka.
- A mikolci rendőrirtsztek modora.
- Marosliget.
- A győzelmes hivatalnok-sztrájk.
- Milliárdosból koldus.
- Négy napig várt a kávéházban.
- Az aradi vöröskereszt-egylet közgyűlése.
- Holtzer Mihály és a váci fegyház.
- A vármegyei kórházi orvosok kérelme.
- Táblabíró és főszolgabíró pöre.
- Neogrady Dóra ügye.
- Tarkaságok.

Gyermekjavító.

Arad, február 15.

Gyermekjavítót akarnak csinálni az árvaházból. Szörnyűség, — fognak bizonyára kifakadni az érzékeny lelkek, — a szeretet házából, ahol az irgalom a szülői gyöngédséget pótolja, vásott és züllésnek eredő gyerekek rideg kaszárnnyáját formálják át. És a föliratot, hogy: Arad polgárai az árváknak, — átjavíthatják majd így: *Az állam — az aradi rossz csontoknak.*

Komolyan nézve, természetesen nem olyan tragikus ez. Sőt talán a dolgok belső logikus rendje hozta magával ezt az átalakulást. Az aradi árvaház minta-intézmény volt, — tulajdonképpen mint a. Az árvákat az intézmény kitűnő szervezete, pedáns, odaadó vezetése és a társadalom becézó érdeklődése annyi jóval és oly kényelemmel látta el, hogy amikor az árva kikerült: az életbe bizony hiányát érezte mindennek. A kiből nem lehetett diák, hanem inas-

nak, varróleánynak, egyébnek kellett mennie: az egész fiatal korában ismerte meg az élet legrosszabb érzését, a mely annyi elkeseredésnek és sokszor bűnnek is talaja: az önkéntelen lemondást. Most az árvák a többi elhagyott gyerekekkel együtt az állam gondozásába kerültek, a mely tapasztalatokon és a külföld beváltrendszerein okulva, más módokon neveli azokat a magukhoz való életre. Az árvaház helyett más intézményre van szükség. Az állam az elhagyott gyerekeket családokhoz, a külvárosok és a falvak egyszerű népéhez adják ki. A kikben ez a nevelés a rossz hajlandóságot elnyomni nem tudja és egyéb gyerekeket, akiknek elfajulásával a szülői fegyelem nem bír: ide hozzák és kemény kézzel, okos fegyelemmel szoktatják rendre, munkára, becsületes gondolkodásra.

Aki valamennyire ismerős Arad nyomorának világával, az tudja, hogy mennyi bünvirág terem ebben. Nem szólva azokról, akik már a rendőrség nyilvántartásában szerepelnek, az apróbb tolvajbandák tagjai, besurranók és mások, megdöbentően nagy azok száma, akiket életmódjuk egyenesen a börtön felé nevel. Azok a csenevész kis leányok, akik éjjel a kávéházakban két szál fonnyadt virágot kínálnak, hogy ennek ürügye alatt kolduljanak, a zeg-zug utcák kis bicskázói, iskoláthagyott csavargói rengeteg anyagot kínálnak a gyermekjavítóknak, csak győzze mind befogadni.

Az állam bizonyára nem tér ki a misszió elől, amelyet a város gyermekvédelmi bizottsága felkínál s ezzel Arad jelentős intézménnyel gyarapodik; olyannal, aminőt a változott társadalmi viszonyok ép úgy megkövetelnek, mint annak idején a magára hagyott filantrópiától megkivánta a hatóságok és a társadalom által nem gondozott árvák fölnevelését. Most nemcsak az élet megmentéséről, az éhhaláltól való megóvásról kell gondoskodni: de arról, hogy ki kell ragadni a fogékony, fiatal lelkeket azokból a körülményekből, a melyek a bűnre szoktatják és szinte betuszkolják a züllöttségbe. A társadalom eljutott ahhoz a fölfogáshoz, hogy senki se születik gazembernek; s ha valakit a társadalom megóvhat mindattól, a mi gazemberré teheti, — hát óvja meg.

Messze van még az, hogy az új intézmény szervezetről lehessen beszélni. Azt azonban a kezdettől fogva kerülni kell, hogy a gyermekjavítóknak megbélyegző, meggyalázó hatása legyen arra, akit befogad. A mint az árvákkal és elhagyottakkal nem szabad a jótékonytársaságnak éreztetni az ő szegény voltukat, — a javításra szorulókkal se szabad kimutatni se a lenézést, se a társadalom öklét. Aki odajut, az élet sodorja oda; tereljék a lelkét a tisztesség útjára, a nélkül, hogy valaha szegénnyel és keserűséggel kelljen gondolnia arra az újjalakító, tisztító munkára, a melyen átesett.

A szegények szive.

— Irtó és az aradi Vörös kereszt egyesület mai közgyűlésén felolvasta Wadowszky Gusztávné. —

Tisztelt közgyűlés! Igaz, őszinte örömmel köszöntöm ezt a kedves kört, mely szeretettel, érdeklődéssel vess körül.

Köszöntöm annak a nagy szeretetnek nevében, mely egyesített bennünket, melynek élje közdeni, dolgozni, beteg embertársainkért és melynek neve „felebaráti szeretet”. Az elmúlt évek özretlen munkája bőségesen meghozta gyümölcseit.

Egyesületünk tagjainak száma tetemesen emelkedett. Szegény tödőbetegeink érdekében szétosztott perselyeink busás jövedelme, bizonyítja ezt a rokonszenvet, melylyel a nagyközség nemes céljaink iránt viseltetett. Pedig és ezt némi önérzettel bangsulyozom, nem terheltük meg sem a közönséget, sem pedig a választmányt, akár nagy kiadásokkal, akár pedig fáradszó munkával.

Mi az emberbaráti szeretet nevében mindennapra csak két fillért kértünk egy-egy persely birtokosától és mégis oly szép összeg gyűlt össze, mely lehetővé fogja tenni, hogy

mint az elmúlt évben, a jövőben is, több tödőbeteget gyógykezelhetünk.

Az elmúlt évben szonkivül, hogy tetemes anyagi segílyt nyújtottunk hozzánk folyamodó betegeknek, tiz tödőbeteget részesítettünk szanatóriumi gyógykezelésben, 2-3 hónapi időtartammal. Tiz beteg nyerte vissza általunk egészségét. Tiz családba vittük a megelégedést, életünknek ezt a legnagyobb kincsét, mely csak egészséges testben találja meg létjogosultságát. Mert, bár környezzen bennünket ragyogás, fény, ha kór emészti testünket, szegényebbek, nyomorultabbak vagyunk a legszegényebb koldusnál.

Szóval tiz család szeretettel gondol reánk és áldja nemes törekvéseinket. Tiz család boldogításáért bizony érdemes volt, hogy minden erőnket latba vetve dolgoztunk.

Ha vissza tekintek arra a néhány év előtti időre, midőn egyesületünk Aradon mint első uttörő szállott sikra a szegény tödőbetegek érdekében: kezdtük minden vagyon nélkül, egyedül csak saját munkaerőnkben és kitartásunkban bízva, nagy-nagy öröm tölti el szívemet, hogy bár nehéz küzdelmek árán, mégis ily szép eredményhez jutottunk. Most csak arra kérem mindnyájukat, kik valamennyien akár munka, akár pedig adakozás által segítettek, uttörő munkánk keresztül vitelében, ne lankad-

jon buzgalomunk, kitartásunk a jövőben sem. Hiszen mindnyájan jól tudjuk, hogy munka, küzdelem és fáradság nélkül nincsen eredmény. Azért kérem, karolják fel szeretettel, áldozatkészséggel ügyünket, és az eredmény mindig meg fogja jutalmazni fáradozásunkat. Nem tudom, de hiszem, hogy Önök is együtt éreznek velem, de nem ismerem lélekemelőbb érzelmet, mint adhatni. Midőn reggelenként a náiam levő szegény tödőbetegekért gyűjtő perselybe sülyeszttem két fillérem, és e kis pénzdarab csörömpölve hull belé, e kis csörömpölés oly kellemes meleget áraszt szívem táján. Valami sajtáságos felemelő hatása van e kis műveletnek.

Örülök, hogy e magamnak felrótt jó tettel kezdtem mindennapi kötelességemet és ez az érzelem derűt áraszt körülöttem. Sajtáságos és abányszor ezt a műveletet ismétlem, mindig ugyanaz a melegség lopózik szívembe. Ha az év minden napján adok, egy évben 365 ször szerettem magamnak örömet.

Tekintve, hogy gyakran mily összegeket költünk oly dolgokra, melyek végeredménye ezer bosszúságot okoz, nagyon érthető, hogy örömmel megkétzereződik azon tudatban, hogy csekély adakozásom végeredménye a legnemesebb célt szolgálta.

Miért szeret adni a gyermek? Azért, mert

Az új obstrukció árnyéka

— A pártok harci készülődése. —

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 16.

A miniszterelnök tegnapi beszéde megzúntatta ugyan azt a bizonytalanságot, mely eddig az ellenzéki követelések sorsát tartarta, de csakis ennyiben járult hozzá a politikai helyzet tisztázásához. Arra a kérdésre, mely mindenben túl első sorban érdekelt az embereket, hogy tudniillik mi következik abban az esetben, ha a kormány-nyilatkozat nem nyugtatja meg az ellenzéket, Héderváry gróf kijelentései alig tartalmaztak valami megfoghatóat.

Az ellenzékek azt várták, hogy a miniszterelnök a választásra való apellálással fog nyomtatékat adni fejtegetéseinek, ez azonban elmaradt. Helyette olyan célzásokat tett Héderváry, amelyekből általában arra lehet következtetni, hogy a kormány és a többség magában a parlamentben kísérel meg eldönteni a véderőreform sorsát. Egyszóval visszatérnek ahhoz a gondolathoz, melynek már novemberben az elnökválság alkalmával akartak fogantatot szerezni, de hogy ezt most milyen formában és milyen eszközökkel próbálják föleleveníteni, e tekintetben teljes a tájékozatlanság az ellenzékekben.

Új harcok előtt.

A miniszterelnök hazatérése után a Hungáriában rendezett vacsorán hosszabb ideig bizalmas beszélgetést folytatott az elnökség tagjaival, Návay Lajos elnökkel s Beöthy Pál és Jankovich Béla alelnökökkel. Ennek a tanácskozásnak most utólag az eddiginél nagyobb jelentőséget tulajdonítanak s nem tartják kizártnak, hogy a diskusszió a házszabályok kezelésének módosítása körül forgott. Annyi bizonyos, Návay több ízben tett kijelentéseiből is, hogy az elnökség a kérvényekről való névszerinti szavazást, a mi eddig a technikai obstrukció leghasználtabb fegyvere volt, jövőben nem fogja elrendelni.

Ez azonban, s ezt a munkapárton is tudják, édes-kevés a technika megbénítására. Miben fog tehát állani az az energikus és célravezető módszer, melyet a párt harcias elemei sürgetnek s a melytől gyökeres eredményt várnak? A párt egyik beavatott és előkelő tagja

erre vonatkozóan ma ezt mondta egy hírlapíróknak:

— Hogy harc lesz-e csakugyan és hogy kikkel szemben kell ezt megvívunk, az csak a hétfői ülésen fog véglegesen eldőlni, az ellenzéki pártok vezéreinek nyilatkozata után. Mi még nem adtuk föl a reményt, hogy Kossuthék elhatározásában a higgadt megfontolás fog föllökerekedni s végre is elfogadják a miniszterelnök békejobbját. Ez természetesen megkönnyítene helyzetünket s könnyebbé tenné számunkra a radikális elbánásra való eltökölést s ennek keresztülvitelét. De ha ellenkező következik is be s a Kossuth párt rosszul alkalmazott érzékenykedésből a további harchoz csatlakozik, ez se fogja megakadályozni a többséget abban, hogy hivatását végre is teljesítse. A módszer megállapítása a vezérek dolga, de ezt előre fejtegetni különben is taktikai oktalanság volna.

Az ellenzék természetesen ugyancsak készül rá, hogy a parlamenti harcban helyt álljon. Biznak egyrészt Návay Lajos elnök reverzálásában, melyet megválasztatása után a házszabályok kezeléséről adott, másrészt kizártnak tartják, hogy a kormány Bécsben bármiféle erőszakoskodásra fölhatalmazást kapott volna. Különben mind a két függetlenségi párt vasárnap délután tart értekezletet s ugyancsak vasárnapra hívták össze a vitarendező bizottságot is.

A házelnök és az obstrukció.

Az ellenzéki pártok köréből terjesztett harcias hangokkal együtt annak is híre járt, hogy a többség és a többségi párthoz tartozó házelnökség nem fogja tétlenül nézni az obstrukció technikai részét, hanem erélyesen és határozatosan el fogja folytatni a végnélküli névszerinti szavazásokat. Egy mai estilap hosszabban foglalkozott ezzel a hírral és azt írta meg, hogy még szerdán bizalmas értekezletet tartottak a munkapárton. Az értekezlet résztvevői: Khuen, Tisza, báró Vojnits, Dániel Gábor, Ghyllányi Imre, Beöthy és Jankovich alelnökök előtt Návay Lajos házelnök egy a technikai obstrukció letörésére alkalmas tervet ismertetett és a párt szolidáris, lankadatlan támogatását kérte tervéhez.

Erre a közleményre vonatkozólag Návay Lajos a Justh-párti Magyarország munkatársai előtt a következőket jelentette ki:

mészetes is volt, mert ide fel, szalon kéjutasók nem igen jutnak. Egyszerre e néma, fenséges csendet ismeretes csilingelés zavarja meg. Néhány kecske, (mert tehát ide nem téved) legelőszett egy kis kunyhó közelében.

Kocsisunk biatására megtekintettük a kunyhó belsejét és bizony nem bántuk meg fáradságunkat, mert meglepő szokatlan dolgokat tapasztaltunk.

A kunyhónak minden parányi helyisége nyitva volt, de sehol egy emberi lény. Az ajtó előtt bámészkodó kecskék némi megütközéssel kérdezni látszottak: „Hát ti mit kerestek itt? és miért zavarjátok csendes abrakolásukat.”

Istenem, milyen szegénység, elhagyatottság és mégis milyen rend és tisztaság mindenütt. Az asztalra fel volt téve egy nagy kenyér, mellette egy hozzávaló kés. Mintha e kis kunyhó lakói mindig vendégeket várnának. De várnak is. Kocsisunk magyarázata szerint egyik kunyhó a másiktól mértföldekre esik és a szegény vándor, ha hosszú útjában megéhezik, bármelyik ilyen kunyhóban csillapíthatja éhségét és úgy, ahogy jött, látatlanul, minden köszönet-mondás nélkül távozzhat is. Ugy-e bár csodás szép dolog! Szegény ad a még szegényebbnek és ezt természetesen találja és nem is akar érte köszönetet.

Csak hogy nem is nyúl ahhoz a kenyérhez itt más, mint aki igazán éhes.

— A hír ebben a formájában határozotlan nem igaz. Nekem semmiféle kidolgozott tervem nincsen, a tanácskozást a házszabályok szellemében és azok szigorú betartásával fogom továbbra is vezetni. Az igaz, hogy volt értekezlet, amelyen a munkapári elnökei és a képviselőház elnöksége a jövő eshetősége fellett tanácskoztak. De hiszen az egész természetes, hogy a készülő harc előtt az elnökségnek tisztában kell lennie a többségi párt követendő magatartásával. A megbeszélés azonban legkevésbé sem volt olyan természetű, mintha nekem utasítást adott volna a párt, vagy én kértem volna utasítást. Tisztában akartam lenni a párt felfogásával és azó volt természetesen arról is, hogy munkámat a párt tagjai ne nehezítsék meg, sőt a lehetőségig könnyítsék. Én a házszabályok kezelésénél elsősorban saját lelkiismeretemnek vagyok felelős és úgy fogom azt kezelni, a hogy a lelkiismeretem diktálja.

Még egy — diplomatikusabb — nyilatkozatot tett Návay a Magyar Kurir munkatársa előtt, akinek eseket mondotta:

— Az Est tudósítása egyáltalán nem felel meg a valóságnak ebben az alakjában. Tény az, hogy a múlt napokban az elnökség keresett és talált alkalmat arra, hogy a Ház jövődő tárgyalásaira nézve a munkapárti vezetőségével megbeszélést folytasson, amely megbeszélés kapcsán a felfogásra nézve az elnökség és a párt vezetősége között teljes harmonia konstataált. Ami pedig a technikai obstrukcióval szemben most és több ízben hangtatott erőszakos randszabályt illeti, kijelentem, hogy amint székfoglaló beszédemben mondtam: kötelességemet egyedül abban látom, hogy a házszabályok betartása és alkalmazása mellett mindenkor pártatlan erélyvel a Ház tanácskozó képességét a lehetőségig biztosítsam és előmozdítsam. Természetes, hogy az elnöki teendők ellátásával ma egybekötött nehézségek a pártatlanságtól el nem választható elnöki tekintélyt teszik a parlamenti küzdelem nélkülözhetetlen fegyverévé.

Oszták vélemények.

A Fremdenblatt mai száma a magyar parlamenti és politikai helyzetről est írja: A magyar ellenzék most már tisztában lehet a helyzettel. Héderváry gróf ma nyílt és világos módon kifejtette, mennyiben hajlandó kívánságait honorálni és mennyiben kell azokat elutasítani.

az neki jól esik. A gyermek nem ösmer célokat, nem is érti meg, hanem ad öatudatlanul, mert lelki gyönyörűséget érez.

Az igaz, hogy az élet gondjai gyakran gátolnak adakozási kedvünkben, anyagi viszonyaink is sokszor tesznek szűkebbé, de azért valami keveset, még a szegény is nélkülözhet egy nálánál még szegényebb számára.

Ezt, a talán első pillanatra merészeknek tetsző állítástomat be is fogom bizonyítani. Egyszer, nyár derekán, életem párjával egyetemben, vándorbotot ragadtunk és bussut intve aranykalással ringó, délibábos rónáinknak, elkalandoztunk a nagy világban. E kalandozásaink alkalmával feljutottunk a gyönyörű Fjordok hazájába. Arra a földre, ahol az emberek osodálatosan egyszerűek, osodálatosan becsületesek. Egy hűbájos, harmatos reggelen kocsira szálltunk és mentünk fel fel, a hegyek közé, emberek által alig lakott tájakra. Órákig haladtunk szólanul, egészen s természet osodálatnak bámulatába merülve. Olyan jóknak, lelki tisztáknak éreztük magunkat, mintha annak a nagy hatalomnak, ki mindent, ami körülöttünk volt, alkotta, éreztük volna közvetlen közelségét. Az életnek ilyen órái, kevés embernek és azoknak is csak ritkán jutnak osztályrészül és épen ezért feledhetetlenek.

Körülöttünk semmi emberi nesz! Ami ter-

Hasonló, lélekemelő tapasztalatot szerzem nálunk, az elmúlt ősszel, Minden-szentek ünnepe. Egyesületünk az aradi temetőben két filléres persely gyűjtést rendezett szegény tudósbetegek érdekében. A gyűjtés tiszta eredménye 200 korona volt, és e nagy összeg felét, tanuk szerint, mind szegény ember adta. Szóval a mi szegényeink is tudtak valamit nélkülözni, még szegényebb beteg embertársaik javára.

Ezek az egyszerű példák buzdítsanak bennünket, hogy csüggedés nélkül dolgozzunk tovább, szerényen, fáradhatatlanul, mint a méh, amely jóformán cseppenként gyűjti mézét.

Gyűjtjük gyűjtjük filléreinket és aztán költsük el okosan, céltudatosan beteg embertársaik javára. Hogy ezt tehessük, ismételve kérem Arad város nemeslelkű közönségét, hogy úgy mint az elmúlt évben, a jövőben is adozza bőségesen filléreit és viszonzásul, szívem mélyből kívánom, hogy minden fillér, melyet beteg embertársaik megmentésére ad, oly lelki gyönyörűséget okozzon minden egyes adakozónak, mint a mely lelki gyönyörűséget érez az a lábadozó, ki hosszas szenvedés után, egészségét visszanyerve, hála-telt szívvvel először köszönti a ragyogó szép napvilágot. Midőn mindnyájukat ismételve a legmelegebben üdvözlöm, ezennel megnyitom a gyűlést.

A Kossuth-párt kivánságára a képviselőház elnapolta hétfőig ülését. A miniszterelnök hozzájárult ehhez a halasztáshoz, mert megokolták azzal a nagy felelősséggel is, mely az összes pártokra rehedik, ha a mai nyilatkozatok behatárolásánál azonnal határozatot kellene hozniok. De még ez a rövid halasztás is a többség egy részénél kedvetlenséget keltett és ez kétségkívül világos bizonyítéka a nemzeti munkapártban uralkodó harora kész hangulatnak. Három napja van az ellenzéknek a megtöntetésére. Ha ez az idő hiába mulik el, akkor a többség, mint Kluen gróf ma kijelentette, haladéktalanul meg fog felelni törvényhozási kötelezettségének, hogy elérje a kitűzött célokat.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi Vörös kereszt egyesület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Az aradvárosi vörös kereszt fiókegyelet Wadowszky Gusztávné és Varjassy Lajos polgármester elnökeite alatt ma délután tartotta rendes évi közgyűlését.

A szegény tüdőbetegek segélyezése már évek óta mind nagyobb és nagyobb érdeklődést keltett az aradi vörös kereszt egyesület működése iránt s a közgyűlésen a társadalom minden rétegének még fokozottabb érdeklődése nyilatkozott meg.

A gyűlést Wadowszky Gusztávné elnökön nyitotta meg tartalmas, költői lendületben gazdag és a jótékony iránti szeretetet terjesztő beszéddel s ezután a jegyző terjesztette elő az egyesület vagyoni viszonyait s a múlt évi működését ismertető jelentést. Az egyesület vagyona készpénzben 37.992 kor. 34 fillér, értékpapirokban 224 kor., leltári ingóságokban 8 korona, a szegény aradvárosi tüdőbetegek gyógykezelésére elhelyezett perselyekben talált adományok és ugyanezen célra a fiókegyeletnek juttatott adományok összege 3829 kor. 62 fill., a szegény tüdőbetegek gyógykezelésére létesített „Erzsébet” alapítvány vagyona 12.573 kor. 20 fill. A számvizsgáló bizottság jelentését, mely szerint a pénzkezelés az év folyamán a legnagyobb rendben történt, az egyesület tudomásul vette és a pénztárnoknak: Wadowszky Gusztávnak buzgó működéséért köszönetét nyilvánította és a múlt évi pénzkezelésre a felmentvényt megadta.

A fiókegyelet tagjainak száma 70-nel szaporodott. 1906. év végén 280 tagja volt az egyesületnek, 1911. év végén pedig már 605. E tény minden kétséget kizárólag amellett bizonyít, hogy a vörös kereszt egyesület Aradon ismét nagy népszerűségnek örvend s annyira megerősödött, oly életképes, hogy további működésében a legszebb reményekre jogosít. A tagok számát tekintve az aradi fiókegyelet az összes vidéki — megyei és városi — választmányok között, a 4 ik, a vagyon nagyságát tekintve pedig az 5 ik helyre küzdötte fel magát.

Kiemelkedő része az évi jelentésnek a szegény tüdőbetegek segélyezése körül kifejtett jótékony tevékenység. A múlt évben e célra 3826 kor. 72 fillér állott az egyesület rendelkezésére s abból összesen 10 tüdőbeteget segélyezett, kik közül 8 a gyulai „József” szanatóriumban volt gyógykezelés alatt az egyesület költségén, két betegnek a nekik nyújtott segély pedig lehetővé tette, hogy klimatikus szanatóriumba vétethessék fel magukat. Egyidejűleg a perselyek még nagyobb körben elhelyezésével s a közönségnek azok szeretetteljes gondozására, szorgalmas gyűjtésre buzdításával az elnökség biztosította a segélyezés céljára az 1912. évre is a jövedelmeit s a nagy közönség elismerésére méltó buzgalommal áldozta filléréit a jótékony oltárára. A perselyekben igazán csak fillérből 1475 kor. 76 fillér gyűlt össze, Wadowszky Gusztávné által minden szentek és halottak napján a temetőben eszközt gyűjtésnél 210 kor. 40 fillér folyt be, a szegény tüdőbetegek segélyezésére az egyesületnek juttatott adományok persely megváltás címén adott összegek és ezek időközi kamatai 1742 kor. 44 fillért tettek ki, a vörös kereszt egyesület pedig a rendes évi jövedelmei-

ből 400 koronával járult hozzá úgy, hogy 1912. évre összesen 3829 kor. 62 fillér áll ismét rendelkezésre a szegény tüdőbetegek gyógykezelésére, mely összegből az egyesület hetes bizottsága által előzetes pályázat útján megválasztandó aradvárosi szegény tüdőbetegek részeseülnek segélyben.

E szép eredményt a női választmány, a buzgó gyűjtők, de Wadowszky Gusztávné elnökön fáradságot nem ismerő munkássága teremtette meg. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy az elnökön érdemei legfelsőbb helyen is elismerésre találtak, ugyanis a múlt év folyamán Ő Felsége Wadowszky Gusztávnét a jótékony terén kifejtett áldásos tevékenysége elismerésül a II. oszt. Erzsébet rend adományozásával tüntette ki és a tegnapi közgyűlés volt az első alkalom, midőn az elnökön az érdemrend jelvényével ékesen jelent meg a vörös kereszt egyesület hivatalos összejövetelén. Ez alkalmat meglepetésszerűen arra használta fel az egyesület, hogy szeretett elnökönjét ünnepélyesen üdvözölje. Varjassy Lajos elnök mondotta az üdvözlő beszédet, melyben ismertette Wadowszky Gusztávné érdemeit, kérte őt, hogy az aradvárosi vörös kereszt egyesületet vezesse továbbra is azzal a szeretettel, azzal a lelkesedéssel, mely eddig is jellemezte őt a jótékony terén kifejtett áldásos működésében s a beszéd végzetével fehér rózsákból és gyöngyvirágokból kötött hatalmas szép csokrot nyújtott át.

Az ünnepelt elnökön meghatva mondott köszönetet az egyesület szeretetének és ragaszkodásának így kedves megnyilatkozásáért s kérte az egyesület minden egyes tagját, támogatni őt nehéz munkájában oly lelkesedéssel, kitartással és szeretettel, a milyennel ő szíve sugallatát követve szegény beteg embertársainak segélyezésére törekszik.

A választmánytól az alapszabályok értelmében kilépő tagokat a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel ismét megválasztotta, az egybéként megüresedett választmányi helyekre pedig Varjassy Árpádnét, Lejtényi Sándornét és Sarlot Domokost választotta meg. Az egyesület éveken keresztül volt elnököt: Institoris Kálmán nyugalmazott polgármestert a díszelnökök sorába iktatta.

Lócs Rezső választmányi tag indítványára a közgyűlés úgy a tisztikarnak, valamint a női választmányának elismerését és köszönetét fejezte ki eredményes működéséért. Az egész közgyűlést a jótékony iránti szeretetteljes és szorgalmas és szeretett jellemezte s oly imponáló ünnepélyes hangulat uralkodott, mely a hivatalos közgyűlés kereteit messze túlhaladta.

A közgyűlésen jelen voltak: Wadowszky Gusztávné, dr. Fabry Sándorné, Reicher Károlyné, Szabó Zoltánné, Hermann Gyuláné, Hartmann Béláné, Oggolder Pálné, Sarlot Domokosné, Stauber Józsefné, Dömötör Bertalané, Domonkos Gyulacé, Robitschek Ágostonné, Darányi Jánosné, Halász Jenőné, Lócs Rezsőné, dr. Wiener Gyuláné, Wiener Margit, dr. Mandl Vilmosné, dr. Tisch Mórné, özv. Purgly Lajosné, Friebeisz Miklósné, Simon Karolin, Neuman Alfrédné, Tagányi Gusztávné, Dengl Rezsőné, Drescher Gizella, dr. Pollákné, Boros Bénié, Heinrich Sándorné, Hegedűs Lászlóné, Tenuer Józsefné, dr. Prohászka Lászlóné, Fischer Irén, dr. Székely Károlyné, Fényes Kálmáné, Mayer Miksáné, dr. Eötvös Dánielné, Eötvös Andrea, Lejtényi Sándorné, dr. Issekutz Lászlóné, Kintzig Gézáné, Ulrich Iona, özv. Kossuth Pálné, Eckhard Edéné, Nachinébel Ödöné, Steiner Jakabné, Steiner Ferencné, Kristyóry Jánosné, Assael Józsefné, özv. Junga Józsefné, Varjassy Lajos, Institoris Kálmán, Sarlot Domokos, Kádás Kálmán, Lakatos Ottó dr., Lócs Rezső, Allersdorfer Julián, Dálnoky Nagy Lajos dr., Reicher Károly, Tisch Mór dr., Stauber József, Fényes Kálmán, Wadowszky Gusztáv, Réthy Viktor, Beregi Sándor dr., Maresch Gyula, Bökényi Aristid, Hoffmann Antal, Kesztko Emil, Petrány György stb.

(*) Az „Aradvárosi Társaskör” szombaton, február 17-én d. u. 6 órator tartja Sároosi uca 1. szám alatti helyiségeiben havi választmányi ülését.

(*) Az aradi mérnök és építészegylet e hó 17-én tartandó társasvacsorája az egyesületi helyiségben lesz.

A miskolci rendőrtisztek modora.

(Egy színházi incidens következménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Miskolc, február 16.

Sándor János miskolci rendőrfogalmazó és Kovács József miskolci hírlapíró között kellemetlen összetűzés volt néhány nap előtt a színházban. A kulisszák mögötti affér legkínosabb része az a nyers durvaság volt, amelyet a rendőrfogalmazó tanusított. Ennek az incidensnek a következtében Rimóczy József dr. miskolci főkapitány szigorú rendeletet intézett tisztviselőihez és rendeletében nem a leghizelgőbbben emlekezett meg arról a modorról, amelyet a rendőrtisztek a közönséggel szemben használnak. Amikor Boda Dező dr. budapesti főkapitány még a királyi ügyészeket fejbe öklöző rendőrt is védelmezi, kétszeresen érdekes a miskolci főkapitánynak szinte és energikus rendelete, amely főbb részeiben ezeket tartalmazza:

— Az utóbbi időben több olyan esemény történt, melyből arra a meggyőződésre jutottam — írja Rimóczy főkapitány — hogy a rendőrtisztviselők a közönséggel szemben nem tanusítanak olyan modort és vitelkédést, melyet a rendőri hivatás megkövetel. Ugyanis azt tapasztaltam, hogy a hivatalos helyiségekben hivatalos ügyek elintézésénél már a felek megszólítása is az udvariasság teljes mellőzésével történik és olyan hangon, mely tovább kellemetlenségek, sőt olyan botrányos jelenségeknek válik okozójává, melyek a hivatali tekintély rovására esnek. Viszont előfordul, hogy hivatali helyiségekben, többek jelenlétében a felekkel kedélyes tréfalkodások és ezek rendem nem illő megjegyzések, szólás módok hangoztattak, melyek egyrészt a hivatali tekintély rovására esnek, másrészt odavezetnek, hogy a felek hasonló modoru társalgásra feljogosítottnak érezvén magukat, további incidenseket idéztek elő.

A hivatalos helyiségen kívüli intézkedésnél és a közönséggel való érintkezésnél is ugyanazt a modort tapasztaltam, különösen egy nemrégiben történt sajnálatos eseménnyel kapcsolatban. Ezek azt eredményezik, hogy lényegében csekély kihágások, melyek udvarias figyelmességgel elintézhetők lettek volna, olyan botrányos kihágássá fajulnak, melyek utóbb nyilvánosan publikáltatván, a rendőrség tekintélyét csorbitják és szinte joggal azt a látszatot kelteik, hogy a rendőrség hivatásával ellenkezőleg — eljárásával botrányokat idéz elő. Minden egyes rendőrtisztviselőnek az kell, hogy szeme előtt labegjen mindenkor, hogy a tisztikarnak kell példát mutatni a magaviseletével az alantas közegeknek és ezt a példát csak akkor mutathatja fel, ha a közönséggel szembeni érintkezésnél a megfelelő komolyságot, erélyt és udvarias modort igyekszik használni. A rendőrség hivatása igen nehéz, mert rendtartó hivatásánál fogva majd minden életviszonyokba beavatkozni kénytelen és a jogkörök összeütközésénél ütköző pontként ékelődik be és működése állandóan a nyilvánosság előtt folyik. Epen ezért első kötelessége, hogy mindig hivatása megsejtésén álljon, higgadtságát pillanatra sem veszítse el és magaviselete, szavai a felekben azt a látszatot keltsék, hogy a törvények őre, a vagyon- és személybiztonság védelmezője, akinek engedelmességni nem azért tartozik, mert hatalommal áll szemben.

Figyelmeztetem tehát az összes rendőrtisztviselőket, hogy a közönséggel szemben mindenkor és mindenütt a hivatalos érintkezésnél az udvarias, komoly, méltányos hangot használják, magaviseletükkel mindenkor azt a tudatot ébressék, hogy intézkedésük nem személyek elleni, tendenciózus, hanem a közönség érdekében való.

Egy másik sajnálatos jelenséget is tapasztaltam, hogy a sajtóval és annak képviselőivel a tisztikar szándékosan rossz viszonyt tart fenn. Miután a sajtó a közintézmények hivatott őre és működése kapcsolatos a rendőri működéssel és így egymásnak támogatására leanni úgy a rendőrségnek érdeke, mint a köz-

érdek előmozdítása végett szükséges, ezt a jelenséget szó nélkül nem hagyhatom. Ezalatt a jó viszony alatt természetesen nem értem azt, hogy a tisztviselők hivatalos titkok felfedezésével támogassák a jó viszonyt, hanem akként értelmezem, hogy a sajtó képviselőit szintén nehéz hivatásukban megfelelőleg támogassák, nem pedig előítéletből, egyéni felfogásból vagy ellenszenvből ezt megnehezítsék.

Marosliget.

— Tisztviselők nyaralótelepe a kladovai völgyben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Megírtuk, hogy Szakolczay Lajos királyi ügyész buzgólkodása és fáradhatatlan munkássága az aradi tisztviselők számára az országban páratlanul álló nyaralótelepet biztosított a Maros völgyében. A nyaraló telepet a minap „Marosligeti tisztviselői nyaralótelep szövetkezet” címen alapították meg és a megalakult szövetkezet lelkes elnökének, Szakolczay Lajosnak vezetésével már hozzá is fogott tervkészítéséhez, amely első sorban is arra irányul, hogy a földművelésügyi minisztertől véglegesen megszerezzék a kladovai völgyben fekvő kincstári erdőterületből átengedett száz hold erdőt és azt megfelelő parcellákra osztva tisztviselőknek nyaraló céljára adja, illetve szegényebb tisztviselőknek bérbeadja. A szövetkezet husz évi tartamra alakult, de fennállását a husz év lejáratával közgyűlésén meghosszabbíthatja.

A szövetkezet tagja lehet első sorban Aradon és vidékén állomásozó bármely szolgálati ágban és minőségben alkalmazott kifogástalan állami és törvényhatósági tisztviselő. Magánhivatalnok csak a fentebb említett tisztviselők után jöhet tekintetbe. A tagságnak további feltételei, hogy a szövetkezetbe tagul belépő legalább egy és legfeljebb 2 üzletrészt jegyez és ezzel egyidejűleg üzletrészei számának megfelelő telekrészt örök áron megszerez. Egy ilyen telekrész 600 négyszögöl nagyságú és ára az üzletrész 200 koronáján kívül 200 korona vételárban, továbbá a telkek fekvése és körülményei szerint maximálisan 100 koronában megállapított árpótlékban irányoztatik elő.

Az egyes telektulajdonos a tulajdonát képező telekrészre nagyobb kölcsönt fel nem vehet, mint a minő értéket a telekre épített ház képvisel. Ezt az értéket az építési tervek felülbírása mellett a nyaraló telepre nézve alakított szépészeti bizottság állapítja meg.

A szövetkezeti tagok kiléphetnek, ha egy évi felmondás bejelentésével az igazgatóság által elfogadott tisztviselőnek eladják a telküket.

A kladovai erdő száz holdját a szövetkezet igazgatósága osztja egyenként 600 öles parcellákra és azt jelentkező tisztviselőknek eladja. A tagok a nekik kiosztott parcellát kötelesek elfogadni és telküket három éven belül kötelesek beépíteni. A ki a beépítést elmulasztaná, a telekhez való jogait teljesen elveszti. A felépített nyaralóban szállodát, vendéglőt, kifőzést, vagy más üzletet nem szabad létesíteni. A nyaralót tulajdonosa csak az igazgatóság beleegyezésével adhatja bérbe.

A nyaralótelep fejlődését biztosító közérdekű beruházásokat maga a szövetkezet köteles teljesíteni. Ezek a közérdekű beruházások és pedig: utak, terek, közparkok, világítás, posta-helyiség, fürdő, szálló stb., nemkülönben a szükséges iparüzleti helyiségek: mészáros, pék, szatócs, fodrász, fiók gyógytár stb. a földművelésügyi miniszter által előzetesen jóváhagyott tervek szerint és az alapszabályok jóváhagyásától számított öt éven belül létesítendőek. A

telepen létesített közérdekű beruházások a szövetkezet tulajdonát képezik, s a szövetkezet köteles ugy ezek jó karban tartásáról, mint az egész telep fenntartásáról is gondoskodni. Magánosok által esetleg létesített s tulajdonukat képező beruházások maximális használati díjait (vizdíjak, világítási díjak stb.) a szövetkezet igazgatósága állapítja meg.

Ezekkel az alapszabályokban megerősített előkkel kezd tervkészítéséhez az első magyar tisztviselői nyaraló szövetkezet, amelynek eszméjét olyan lelkesedéssel fogadták tisztviselői körökben, hogy hír szerint eddig 212 jelentkezés történt a rendelkezésre álló 200 parcellára.

A vármegyei kórházi orvosok kérelme.

— Besorozás a tisztviselői státusba. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Aradvármegye közokmányának orvosi és tisztviselői kara érdekes és jelentőséges memorandumot adott be tegnap a megyei közokmányi bizottsághoz. A két íves, nagy körütekintéssel szerkesztett memorandumban a közokmányi orvosai és tisztviselői mai, többé-kevésbé ideiglenes jellegű és meg nem határozott minőségű alkalmaztatásuk helyett a vármegyei tisztviselők státusába való felvételüket, fizetési osztályokba sorozásukat kérik.

Ennek a kérdésnek sokkal nagyobb a fontossága és hordereje, mint azt az első percben hinnők. Nem anyagi javakról és nem is rangsor megállapításáról van szó, hanem arról, hogy a megyei közokmányánál állandó jellegű, előmenetelt biztosító, tehát existenciális jelleggel bíró orvosi és tisztviselői állások szervezésével megszüntessék azt a fluktuációt, amely a vidéki kórházaknál — különösen a másodorvosi állásokban — tapasztalható. A közokmány, az ápolásra szoruló, szóval a nagyközönség érdeke, hogy a közokmány státusában a viszonyokat jól ismerő, tisztüket nem átmenetinek tekintő orvosok legyenek, Aradvármegye közokmányában ez a kérdés majdnem olyan fontos és nagy jelentőségű, mint a kórház új épületének létesítése.

A memorandum, amelyet Zimmermann Károly dr. igazgató főorvos, Löwinger Miksa dr. és Posgay István dr. főorvosok, továbbá Korányi Barnabás dr., Dirner Miklós dr. és Nonn János dr. másodorvosok és a kórházi tisztviselők irtak alá a közokmány orvosainak azt a tiszteletteljes kérését juttatja a kórházi bizottság elé, hogy a vármegyei tisztviselők most folyó osztályrendezése alkalmából a szoros értelemben vett vármegyei tisztviselői állások sorába a kórházi orvosokat és tisztviselőket vegyék föl, osztályozzák és személyi járandóságukat ennek megfelelően szabályozzák. Kérelmük indokolásaképpen felhozzák, hogy anyagi és erkölcsi felelősség mellett igen jelentős vármegyei vagyont kezelnek, a vármegyét és annak közönségét szolgálják munkájukkal és annak ellenére, hogy kinevezés, hivatalos eskü, fegyelmi kérdések, szabadságolás és nyugdíjigények tekintetében a vármegyei tisztviselői karához tartoznak, tényleg mégsem számítódnak közéjük.

Részletesen reávilágít ezután a beadvány azokra a nehézségekre, amelyek a közokmányi orvosok fizetési osztályba sorozása elé hátráltak, de a nehézségek elhárítására is tud módot. Annak okát, hogy a vármegyei közokmány orvosi és tisztviselői kara nem számít a szoros értelemben vett megyei tisztviselők közé,

abban látják, hogy járandóságukat a kórházi költségvetés kiadási és bevételi megállapításában irányozzák elő. Miután pedig a kórházi költségvetés a randes vármegyei költségvetésben nem szerepel, soha nem is nyílt alkalom annak a kérdésnek fölvetésére, hogy a kórházi orvosok mért nem tagjai a vármegyei státusnak. Gondot okoz az osztályba sorozásnál a magángyakorlat kérdése is. A kórházi orvosoknál azonban el kell tekinteni a magángyakorlatra vonatkozó tilalomtól. A magángyakorlat a kórházi orvosoknak az éleltel való kapcsolatot jelenti, a tapasztalatgyűjtéshez, továbbfejlődéshez mulhatatlanul szükséges. A közokmány is azt kívánja, hogy fejlődő tudásu, tapasztalatokban gazdag orvosi kara legyen a közokmány és így az osztálybasorozásnak a magángyakorlat nem állhatja útját.

Aradvármegye közokmánya — mondja a beadvány — a vidéki nagy kórházak közé számít négyszáznál több ágygyal s így jogosan kérheti, hogy orvosai és tisztviselői a megfelelő megyei tisztviselőkkel egyenrangusítsassanak. Ezt az egyenrangusítást a memorandum további részében így tervezi:

A közokmányi igazgató-főorvosát a megyei tiszti főorvossal soroznak egy osztályba. A főorvosok és a gondnok egy osztálylyal alább a megyei ügyvezessel egyenranguan lennének minősítve, de tekintettel arra, hogy kinevezésük életnagyságú, előmenetelre való kiadásuk kevés, bizonyos számú esztendő elteltevel a magasabb — igazgató-főorvosi — fizetési osztályba önként előlépnének. Ismét egy osztálylyal alább soroznak a kórházi ellenőrt és élelmezési tisztet, a megyei iktató kiadóval egyenlően, végül pedig a kórházi irnokok ugyanabba a fizetési osztályba jutnának, amelyben a vármegyei irnokok vannak. Amennyiben a státuszrendezés a tiszti főorvosnak a VII. fizetési osztályba lépést biztosítana, akkor a kórházi orvosokat és tisztviselőket is megfelelően egy osztálylyal magasabban rangsoroznák.

Részletes tervet nyújt azután a memorandum arról, hogy mi történjen a másodorvosokkal, akiket a kórház keretén belül külön osztálylyal kell szervezni. A másodorvosokat nehéz fizetési osztályba sorozni, mert egyrészt fizetésük mellett természetesen ellátást, fűtést, világítást, élelmezést kapnak, másrészt állásuk ideiglenes, mert két évre alkalmazzák őket és ezt a két éves megbízást hosszabbítják meg időről időre. Az első nehézséget a természetbeni ellátás értékét számításba vételeivel meg lehet oldani, a másik pedig önmagától megszűnik, ha a két éves alkalmazást megszüntetik. Epen a másodorvosok változnak ma folytonosan a közokmányoknál és csak fizetési osztályba sorozott, idővel magasabb fizetésre előlépést és szolgálati idejüknek a főorvosi állásnál beszámítást biztosító másodorvosi állások létesítése szüntetheti meg az orvosi szegénység hiányát. Megbecsületlenül vevmény lenne ennek a kérdésnek megoldása — mondja a memorandum.

Külön altiszti osztályba terveznek a kupus, a főápoló, laboráns, irodaszoiga és majd az új kórházban szükséges főgépész beosztását. — Végül azt hangsúlyozza a memorandum, hogy a kórház érdekét szolgálják kérésükkel is, amelynek teljesítése a fennálló korlátokon kívül esik és a kórház költségvetésben belül intézhető el.

A kórházi bizottság határozata elé annál inkább érdeklődéssel lehet tekinteni, mert Arad városa a gyermekokmány orvosi karát már régebben a városi tisztviselők státusába iktatta.

Négy napig várt a kávéházban.

— Hogy ment tönkre a lugosi Bristol kávéház. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 16

Egy szegény ember sorsát mondjuk itt el úgy, ahogy azt ő elmondta egy fővárosi estilep szerkesztőségében. Neve Gál Manó, ötvenhat éves, foglalkozása kiskávész. Egyebet róla: jó, ügyes ember, nem a mai világból való. Aból a patriarkális típusból, amelyből még most is van néhány millió, főképp a vidéken. Jó ember, becsületes ember, aki mindenkit annak tart. Szivességi váltó kell? Ad. A szomszédban aranyhegyek vannak. Elhiszi, mert mért csapná be a másik. Az újjad körül csavarhatod, ha néhány tetszetős szót szólasz neki. Tönkreteszi magát, egyszer, kétszer, háromszor. Ime:

— Volt egy kis kávéházam a Vörösmartyú és Szondy-utca sarkán — kezdte beszélni. — Elég jól éltem belőle. Üzleti dolgokban egy Ungár Mór nevű pálinka-ügynökkel dolgoztam. A Rákóczi ut 62. szám alatt lakik, kocsija is van, nem tudom miből és hogy telik rá. Én nagyon jóban voltam vele, mert becsületes embernek tartottam. Szivességi váltót annyit írtam alá neki, amennyit kért, gondoltam szüksége van rá, azért kéri. Két év előtt ép az ő feleségére eladtam a kávéházat. A vételt ő bonyolította le. A vételárból rendeztem minden üzleti ügyeim, vele is, csak a szivességi váltók maradtak fenn, nem kaptam vissza. Azt mondta, majd megkapom lejárathor. Hát én ebbe is belenyugodtam. Összintén szólva azt se tudtam, mennyi váltót adtam neki. Ungárnak volt Lugoson egy kávéháza, azt vettem én meg. Ötvenkétezer koronáért. Azt mondta, testvérek közt megér ennyit. Mikor odaköltöztem, akkor tudtam meg, hogy harminkekétezer koronáért fűnek-fának kínálta. Ez tavaly március táján volt. Alig vettem át a Bristolot, sorra érkeztek hozzám a váltóperelések. Mi az, hisz én senkinek se tartozok! A perelő Stein és Robicsek bécsi pálinkagyárosok voltak. Írtam nekik és így tudtam meg, hogy az Ungár-féle váltókat perelik. Hiába írtam, hogy én nem tartozom, foglaltak nálam. Így kezdődött a szeszencem. Hat teljes hét mult el, amíg ügyvédeknek sikerült feloldani a foglaltságot. A hat hét alatt a kávéház bedöglött. Erre feljöttem Ungárhoz, szemrehányást tettem neki. Ő kibeszélte az egész dolgot. Elhittem neki mindent. Azt ígérte, hogy visszaveszi a kávéházat. Visszaadja a pénzem. Visszaadja a váltóimat.

Hetek multa: el, Ungár sem jelentkezett. Én ott álltam az üres üzlettel, nem tudva, mit csináljak. Napról-napra lestem, vártam, hogy átadhatom az üzletet, nem akartam hát új befektetést tenni. Elbocsátottam a cigányokat. A pincérek maguktól mentek el, mert nem ment az üzlet. Még csak a főpincér volt hátra. Aztán az is jelentkezett, hogy el akar menni, kéri az ezer forint kaucióját.

— Majd Ungár kifizeti önt — mondtam neki — hisz tudja, hogy eladtam a kávéházat, de a vételár nem kaptam meg.

A főpincér várt is, míg Ungár megjött. A vasúthoz elibe ment, Ungár azt felelte, hogy ő nem tartozik, hogy nekem nincs nála pénzem, mire a főpincér feljelentett óvadéksikkasztás miatt. Rettenetes helyzetben voltam. Valahonnan kerítettem háromszáz koronát és így egy napi haladékokat kaptam. A pénzt azonban nem tudtam előkeríteni. Erre újra lefoglalták a kávéházam. Ebben a nagy bajomban jött hozzám Ungár és egy vevőt hozott. Bántam én, akármilyen történetik, a fő az volt, hogy a vevő ki-

fizette a főpincért. Következett az üzletátadás. Eladóként Ungár szerepelt. Ő vette fel a pénzt. Nekem járt hater korona készpénz, hater korona italért, meg egy csomó váltó, mert én is váltóval fizettem a kávéházzért. Megint hopton maradtam. Ungár egy krajcárt se fizetett. Azt mondta, harminc nap múlva. Harminc napig jelentkezhetnek a hitelezőim.

Én ebbe belenyugodtam. Nagyon jó modoru ember, nagyon tud beszélni, akárkit legyen a lábáról. Még elhitette velem, hogy ő mindenben javamat akarta. Mit mondjak, még arra is rávett, hogy újabb három szivességi váltót írjak alá és irassam alá a feleségemmel is. Három darab ezerkétszáz koronás váltót adtam neki. Nem hoztasztó. Eltelt a harminc nap. Az én családom, gyerekeim, mondhatom uram, a harminc nap alatt valóságos koplalt. Jaruárban letelt az idő, feljöttem. Bolondított. Láthatja kérem, máig bolondított. Közben elmentem az ügyvédhez. Erre ígérgetni kezdett. Előbb ezer koronát, aztán ezeröttszázat. Nem, mondtam, mert most már tudtam, kivel van dolgom. Négy nappal ezelőtt a Rémi-kávéházba adott randevut azszal, hogy végkép rendezze a dolgot. Én négy nap óta a Rémi-ben ültem, vártam, míg most eljöttem ide, mert nem tudom, mitévő legyek?

Milliárdosból koldus.

— Börtönre ítélt nagyvállalkozó. —

Távirati tudósítás.

London, február 16.

A londoni esküdtszék Hoolay Terah urnót, ötvenkét éves bankárt 50 000 korona áru csekk hamisítása miatt ma megtartott főtárgyaláson 12 hónapi fogságra ítélte. Őt napig foglalkoztatta és a bünper a törvényszéket és az utolsó fejezetét jelenti egy grümdoló vakmerő regénynek. Még néhány év előtt Hoolay egész Angliában, mint finanszírozási, mint számtalan iparvállalat feje, mint szédülő sikereket elért „Promoter” példányképe volt ismeretes és félelmetes.

Hoolay karrierjéhez nincs hasonló a pénz történetében és az amerikai milliárdosok vilámgyors és szédületes emelkedését is megazégyeníti. Mikor 1897-ben sikereinek magaslátán állott, 26 részvénytársaság alapítója is fő részvényese volt és 450 millió korona alaptőke felett rendelkezett és be van bizonyítva, hogy ő maga 120 millió koronánál többet keresett alapításai révén. Egy évvel később azonban már letört ember volt és a mai tárgyalás a legkeserűbb véget jelenti.

Hoolay falun született és naponta 12 kilométert kellett gyalogolnia, hogy a legközelebbi falusi iskolába járhasson. Tizenhárom éves korában kimaradt az iskolából, tehénpásztor, földmunkás, gyári munkás, házaló, csipkekereskedő lett, míg végül mint érett ember, véletlenül abba a helyzetbe került, hogy a börzén játszhatott. Feltette kis tőkáját, szerencsésje volt, néhány nap alatt vagyont keresett és ez abba a helyzetbe hozta, hogy spekulatív zsenijét érvényesíthette.

A kilencvenes évek kezdetén kezdett forgalomba jönni Hoolay neve a börzén.

— Ki ez a Hoolay — kérdezték az emberek — akinek a keze minden alapításban benne van, aki a részvénytársaságokat úgy szólván a földből sarjastotta ki és aki naponta új talányokat adott fel a földes és ipari világban? Nagyon hamar megtudták, kicsoda ő, mert alapításai a mindennapi életbe nyultak bele, már meglevő virágzó vállalatokat tetek tönkre, a piaci viszonyokat megrázkódtatták, egy pillanat alatt olcsóbbá tett számtalan árucikket, vagy pedig hihetetlen magasságra

hajtotta az árakat. Hoolay igen sok vállalata nemzetközi jelentőségű volt és nagyon gyorsan honosodott meg a kontinensen, sőt Magyarországon is. Így például a 26 Hoolay vállalatok tartoznak a nálunk is ismertek közül a következők: Cicley festéktartály, Dunlop pneumatik, Humber kerékpár, Bovril húshivózat stb.

Hoolay üzleti rendszere teljesen újszerű. Teljesen nyilvánosan hajtotta végre tranzakcióit, hogy a közönség pontosan tudta, hogy mennyit keresett minden darab árun és szédületes sikere, továbbá ragyogó reklámjai által tömegesen tudott, hogy részvényeket írhasson alá. Sokat beszéltek ennek az embernek a magánéletéről is. Nem voltak irodái, hanem London nyugati részén Midland Grand Hotelben élt három titkárával, ahol évente 240 000 korona házbért fizetett az első emeletért. Azt szokta mondani, hogy nem képes egyidőben inni, enni, szivarozni és dolgozni és tényleg reggel kilenctől esti hat óráig megcsukítás nélkül, pihenés nélkül dolgozott anélkül, hogy evett, ivott, vagy szivarozott volna. Ha még oly fontos értekezése is volt, pont hatkor megcsukította, igen bőségesen megebédelt, megivott egy üveg pezsgőt, elszivott egymásután hat szivart és lefeküdt. Szombat délben kintazott birtokára és vasárnap primitív mezeti munkával foglalkozott.

Az angol pénzügyi körök 1897-ben kezdték Hoolay bukását megjósolni. Vállalatai egyre terjedelmesebbek és komplikáltabbak lettek, a szerencse is hűtlen kezdett lenni és sok milliót fektetett be oly vállalatokba, amelyek nem akartak felvirágozni. Kezdett nagyuri lábon élni és amerikai nábobok módjára jótékonykodott. Egy millió fontot adományozott ama városrészes özevgyei és árvái javára, amelyben lakott. A következő évben, 1898-ban beütött a krach és az az ember, aki három év alatt százhuszmillió koronát keresett, koldusá lett.

Uj és nem egészen tiszta vállalatokat kezdett alapítani. Neve gyanussá vált és állandó alakja lett a csodabíróságok tárgyalásainak. Csillaga még egyszer felragyogott. Budapesti származású barátja, Drucker Adolf meghalt New Yorkban és Hoolayra hagyta életbiztosítási kötvényét, melyért két és fél millió koronát kapott. Hitelezői azonban a pénz legnagyobb részét lefoglalták, a maradékot elbörzésték. És a mult év októberében részleltételek be nem tartása miatt zálogoltak nála.

Most bezárulnak mögötte a börtön ajtai.

— Ez a pont az életem története után — monodotta Hoolay, mikor a bíróság elnöke az ítéletet előtte kihirdette.

SPORT.

+ Pünkösdi kirándulás Konstantinápolyba. Az Aradi Testgyakorlók Köre, turista osztálya folyó évi május hó 25 től június hó 4 ig 11 napra terjedő társas-kirándulást rendez, Sinain, Bukarest, Constanza, Feketetenger, Bosporus, Konstantinápoly, Skutari (Ázsia), Márványtenger és Prinkipó szigetekre. A kirándulás összes költsége 235 korona személyenként, mely összegben foglaltatnak az összes vasuti és hajó költségek, a szállodai elszállásolás és ellátás költségei, valamint a borraivalók. Belépődíjak az összes látványosságokhoz, a helyi hajók, alagut, vasut és bérkocsi díjak. Részletes programmal és felvilágosítással készséggel és díjmentesen szolgál az egyesületi elnöksége, Arad, főposta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Csitri. Vigjáték. A) bérlet.
Vasárnap: Délután: Ártatlan Zsuzska
operetta. Este: A csitri. Vigjáték.

A csitri.

(Vigjáték 4 felvonásban. Írta: Pierre Veber és Henri Girose. Fordította: Heltay Jenő. Bemutató előadás.)

Budapest és Páris között sokkal nagyobb a szellemi, mint a geográfiai távolság. Dacára ennek az érzéssel szinte megmérhetetlen távolságnak, mégis előfordul, hogy szinte azonos ötleten épül fel két szindarab. Fényes Samu Csöppse és Veber és Girose Csitrije édes testvérek. Mind a kettő a fiatalság megvesztegető bájával, lelkének harmatos üdességével tavaszt varázsol őszi hangulatot élő szívekbe, deressedő haju agglagények lelkébe, és mintha megakarnák hazudolni a természetet maguk ezek a naiv fiatal lelkek is szerelmesek lesznek az életet színültig kiélvezett emberekbe. Igaz, hogy csak ennyi rokonvonal van a Fényes Samu Annusa és a francia szerzők Colette között, de elegendő ahhoz, hogy ligyjünk a gondolat, a képzelő író internacionalizmusában.

Veber és Girose Csitrije a legfelsőbbébb vigjátéki reveláció, ennek a már félelmes dekadenciába eső műfajnak renesszánsa. Eszményi tiszta levegő, élet, igazság. Az a tizenhat éves leány a maga varázslatos fiatalságával szerelmet, tiszta, nemes szerelmet áraszt maga körül. Cinikus, szkeptikus, minden idealizmust régen kinevető emberekből gyengéd, figyelmes, szinte ábrándozó kedélyembereket formál, trükkök, fogások nélkül, kizárólag fiatalságának intuitív erejével. Sehol semmi mesterséges szentimentalizmus, mindig az egészséges emberek jóleső derűje uralkodik, úgy, hogy a néző szinte kikapcsolódik a mindennapos életből és ezeknek a derék, kedves embereknek társaságában él gondtalan vidám órákat.

A csitri francia emberek műve. Csupa eszpi, sziporkázó ölet, elmés pikantéria, ragyogó karriközás, mindig emelkedett stílus, megkapó, lebilincselő, éiragadó munka.

A csitri meséje egyike a legkedvesebbeknek, amit nyabban francia elme termelt. Colette, egy bájos, fiatalos erőttől, életkedvtől duzzadó árva leány két vénkisasszony nagynénjénél él. Falusi, bigott környezetben, ahol bűn a mosoly, a jókedv, és ahol halálos vétek elmulasztani a rortát. Colette azonban nem alkalmas anyag a besavanyításra, az ő életkedvén nem ront semmi, ő kifigurázta a kenetteljes plébánost, a hülye közjegyzőket, saját ájtatoskodó nagynénjeit és kedves jó pajtáskodásban él Delanoix Maurice urral, egy nagyhirű párisi festővel, aki pár hetet vidéken festgetve, náluk lakik. Ennek a nagyszivű művészembernek panaszolja el, hogy miután a kellő korba lépett, néneji a közjegyző fiához, egy otromba falusi gvallérhoz akarják férjhez adni. Maurice igyekszik megvigasztalni a kis Colettát, akiben értékes művészi találatum is lakik és felszánlja neki örök barátságát. Maurice elutazik és még aznap délután beállítanak leánykérőbe a közjegyzőék. Colette aztán mikor épen nagyban áradnak a nének és bácsik, kapja magát és bocsu nélkül eltűnik. Egy hét múlva aztán kellemes meglepetés éri Párisban Maurice barátunkat. Épen mikor Mauoyval, egyik régi szeretőjével régi emlékeken édelegve ny erővel borítja el őket a szerelmi mámor és a színházi előadás után találkában állapodnak meg, azon az estén beállít Colette és jelenti, hogy megszökött hazulról és ezután Maurice-nél akar maradni. Maurice meg van döbbenve immorálisnak tartja a helyzetet, hogy egy ártatlan

kis leányt rejtegetesen magánál, de mikor Colette öngyilkossággal fenyegetőzik, ott tarja. Alig, hogy Colette elfoglalja a spanyolfal mögött hevenyészett fekvőhelyét, beállít a rendőrbiztos, született rendőri anti találatum és dilettáns festő, Maurice barátja és a család sürgönyére kutat Colette után. A rendőrbiztos is meghatja Colette fenyegetőzése és a hivatalos komolyságot sutba dobva rejtekhegyén hagyja a Csitrit. A Csitri boldog, mindenki a kedvét keresi, még a mogorva Simonean is ajándékokat hord neki, nem is szólva Maurice-ról, a rendőrbiztosról és Pierréről egy fiatal festőnövendékről, aki Colette földije és halálosan szerelmes a kis lányba.

Az eleinte ferde helyzet megszokottá, sőt idillikussá válik. Colette a ház tündére, aki gondtalanul boldog, mindig többet, többet gondol a Maurice-ra és rettentően féltékeny Mancyra, aki semmibe sem veszi a Csitrit. Aztán az ő tizenhat éves kis szíve mondhatatlan szerelemre gyulad Maurice iránt, aki korrektségében tudoi sem akar Colette érzéseiről, így történik meg aztán, hogy Pierre egyszer csak keblére szorítja a szomorú kis Colettát és forró, szerelemtől szenvedélyes csókot nyom a szűz tiszta ajkra. Még egymásra vannak tapadva ajkaik, mikor a szobába lép Maurice, kitör belőle az elfojtott indulat, tigrisként veti magát Pierre és a meglepett fint brutálisan kidobja. Maurice és Colette elutaznak Párisból. Egy tengeri fürdőben töltik a telet. Colette többé nem a régi, nem az a gondtalan, vidám, derűt árasztó leányka, hanem komoly, sokszor elrevedező, sápadt arcu nő, aki érzi az élet nagy problémáit. Maurice boldog, de az ő boldogsága sem kitörő, hanem felhős, mert hiszen a komoly, megfontolt Simonean inti, óvja ettől az egyenetlen házasságtól. Akkor aztán fordulat áll be. Maurice megtalálja Colette egy elkészített, de el nem küldött levelét. Pierrének írta. A lelke utána sir, Pierrét szereti. De nem küldte el és Maurice most már nem habozik. Hivatja Pierrét és a fiatalok remegő boldogsággal ölelik át egymást. Colette újból nevető, boldog Csitri, Maurice pedig... szintén boldog a Csitri boldogságán.

Ugy-e milyen kedves, hangulatos, megkapó kis történet. Élet árad belőle és olyan szívesen nézzük, hallgatjuk ezt a mesterkéletlen szép darabot. Az ilyen darab nyomán siker jár és ezt a sikert megtalálta az aradi színház is.

Nagyon gondosan előkészített, nagyon szép előadásban hozták színre a Csitrit. A darab a társulat egyik ritkán foglalkoztatott, kiváló találatum tagjának hozott a nagynál is nagyobb sikert, olyan finneplést, amilyenben próza darab előadásán kevésszer láttunk. Es a kivételes nagy siker Vendrey Vilmának jutott ki, aki Colette szerepében fiatalságának minden bájával, értékes találatumának pompázó erejével emlékezetes alakítást produkált. Olyan elemmentális erővel zúgott fel a felvonások végén a taps, a szeretet és elismerés tapsa, hogy hasonlót régen hallottunk. A második felvonás után tizassar, a harmadik után pedig tizenhatszor tapsolták ki Vendrey Vilmat. Először láttuk egyéniségének megfelelő szerepben Nógrádi Malvint, a társulatnak sok külső előnnyel megáldott tagját. Mancy szerepében választékos eleganciájával kellemes jelenség volt. Mai szerepe komoly haladásról tanuskodott. A közönség tapsai méltán jutalmazták Nógrádi játékát. Szendrey Mihály a Csitriben ismét diadalmas szerephez jutott. Delanoix Maurice festő szerepében férfias tenorban, végig kedves bonhomióval olyan alakítást produkált, mely egyedül is sikert hozott volna a bemutatónak. Szentimentalizmusa szívből fakadt és nem vált banálisá, végtelen rokonszenves és izig-vérig művészi volt. Dolly Lajos ismét megtalálta önmagát. A falusi se-

gédjegyző groteszk alakjában igen jó volt. Nyílt színen tapsolták meg minden jelenését. Beregi dr. kis szerepében is elsőrangú volt, ugyanez áll Várnayra, Benkőné és Folinuszra.

A bemutatónak ritka nagy sikere volt és a Csitri nálunk is feltétlenül meghódította a közönséget. H. G.

* Palaskei notárius. Hushagyó kedden a színház délután is tart előadást a Palaskei notáriust hozza színre.

* Női összeesküvés. Ilyen címen hagyta el a sajtót Hoffmann Antal dr. battonyai járási orvos vigjátéka. Azt igyekszik ebben a szerző bizonyítani, hogy a női ész ravaszkodása mindig uralkodik a férfiak tudományos meggyőződésén és elhomályosítja még a legszilárdabb férfi tisztáclátását is. Alajos, a tudós tanár a főhőse a darabnak, aki ép az ellenkező felfogást vallja és merészen hirdeti, hogy a férfi látóőre és tudományos tapasztalata legyőzhetetlen hullámtörője a leghamisabb női eselvetésnek és mindig uralkodni fog a nők érzelmevilága és felütetes bírálata felett. Az „összeesküvők“ az a kis női csoport, mely bosszút esküszik a fiatal tanár sértő elbizakodottságáért. Tervüket be is váltják és a tudós kénytelen kapitulálni a női intrika fondorkodásai előtt. Hibája a darabnak, hogy úgy a szereplőkön, mint a darab egész lefolyásán tulságosan észrevehető, hogy csupán egy elvi felfogás bizonyítására mesterségesen szőtt mese. Minden egyéb elkerüli a szerző figyelmét, úgy, hogy még csak egy felesleges epizód sem viszi közelebb a témát a való élethez. Így a hős, aki a férfi ész mindenhatóságát hirdeti, ugyszólván egészen küzdelem és pszichológiai kényszer nélkül eszeleksi azt, ami elveivel homlokegyenest ellenkezik és csak mikor már benn van a bálóban és bájos ellenségei győzelmi mámorban tobzódznak körülötte, jut eszébe a fejét vakarni. Azonban, ha mélyebb érzelmek és gondolatok nem is emelik a darab értékét, így is alkalmas arra, hogy néhány derűtebb percet szerezzen az olvasónak és hogy azokból, akik a sorok mögött is tudnak olvasni, azt a meggyőződést váltsa ki, hogy megfelelő kiforrás után lesz még alkalmunk a szerző mélyebb szántásu alkotásával is foglalkozni. (Dydó.)

* A Kölcsey-egyesület felolvasása. Február 20-ikán ismét érdekes előadást rendez a Kölcsey egyesület. Két előadó lesz: egy aradi és egy budapesti. Babják Nándor főreáliskolai tanár, aki tavaly egy esztendei tanulmány idejének legnagyobb részét az északamerikai egyesült államok nagy városaiban töltötte el, esabud előadásban el fogja mondani tapasztalatait az amerikai szellemi életről. Akik az állami támogatással „kivándorolt“ tanárt sárt társaságokban csavegni hallották eredeti megfigyeléseiről, nagy várakozással tekintenek előadására. Utána Lázár Béla dr., a képzőművészeti esztétikus író fog előadni művészei tárgyáról. Lázár Béla a modern képzőművészetnek nagy képzettségű kritikusa, akit itthon is, külföldön is igen komolyan vesznek számba, mikor képekről és szobrokról mond véleményt. Épen most van sajtó alatt egy újabb könyve, melyben Ferenczyvel, Csókkal, Fényessel, Rippirónaival, Perlmutterrel, Katonával és a fiatal gárda még néhány tagjával foglalkozik. Előadása a Kölcsey-egyesületben aradi vonatkozású lesz.

* Isaye Jenő, a világ legelső hegedűművészeinek e hó 21 iki hangversenye elé a publikum a legnagyobb várakozással tekint. A hangverseny, amely szerdán este lesz a színházban, oly magas művészi élvezetet fog szerezni a publikumnak, amilyenhez hasonló alig volt még Aradon. Mérsékeltén felemelt áru jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

* **Bedő Árpádné** fellépte. Érdekes eseménye az a hó 20-án, kedden, az aradi színháznak. r. **Bedő Árpádné**, akinek gyönyörű hangját, egy énektudását az aradi közönségnek többször volt alkalmunk csodálnia, kedden fellép a *Madame Butterfly* operában. Az énekesnő, akinek inszertion ez lesz az első debütje, **Leonorát** is énekelni, míg partnere **Bejczy György** is, a temesvári színház tenoristája.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután ideai színházi szezon egyik legsikerültebb irattje, az *Artatlan Zsuzska* kerül színre a r ismert kitűnő szereposztásban. Először a Csitri gy harmadszor.

* **Vasárnap, a hó 18-án este** lesz a **Fehér** részben **Casals** Pabló hangversenye.

* **„Háztartás.”** A magyar gazdasszonyok népszerű és bótartalmu lapja a „Háztartás” immár a ik évfolyamába lépett. **Erdős József** a lap új lötulajdonosa felkérésének engedve, **Kürthy** liné, a „Háztartás” alapítója és tizenöt éven át szerkesztője két évi szünetelés után ismét át-e a lap szerkesztését és azt ezentúl is abban rányban és szellemben fogja vezetni, melynek redveltségét közölni. A „Háztartás” minden l., 10. és 20-án jelenik meg díszes kiállításu s. füzetben. Utóbbi számban ételrecept pályá-hirdet, amelyben kizárólag a lap előfizetői ve-ek részt olyan jóízű ételek leírásával, amelyek a saját, vagy vidékük különlegességei, s yek semmiféle szakácskönyvből, vagy közlöny-em ismeretesek. A hét legjobb ételrecept ju-ul kb. 150.— korona értékű díjak és kész-lesz kisorsolva. Beküldési határidő április 10-ike int pályázatot hirdet egyeb közérdekű kérd-egy egy országos gyermekszépségversenyt z, melyek nyertesei nagy értékű díjat kap-utalmul. A „Háztartás” negyedévenként egy-azdag tartalma ünnepi számban jelenik meg. stési díja egy negyed évre 3.— korona, egy re 6.— korona, egész évre 12.— korona. A selépő negyedéves előfizetők — kivételes ked-nyként — január elsejétől június végeig, te-lévelig kapják a lapot Ingyenes mutatvány-ikal készségesen szolgál a „Háztartás” kiadó-a, Budapest, VI., Eötvös-utca 36.

Az **Athenasum** könyvtár. 3-ik kötete, **Bal-laghiru műve a Szamárbőr** már meg-és a **Juhász és Társa** cégénél kapható 1) fillérért. Telefon 265. 715

Két bátor leány. (Kató kapitány kaland-rt adtunk már arról, hogy a tragikus rt gyönyörű szép leánynak **Kató** kapi-c bravurjaiból mutat be remek mozgó-et az **Uránia** színház. A véletlen nem hanem két **Kató** kapitány képet is jut-nek a műsornak. Az egyik a leopar-való vértögyasztó küzdelem, a másik atót és nővérét egy kincskereső, aki kap **Kató**tól, indiánokkal elraboltatja izgalmas küzdelem után tudnak a bá-rok megszabadulni. A gonosz embert a t farmerek ösvérhátára kötik és egy-belelőlvöldöznek. Valami különösen látvány as a mosolygó szőke asép-ül tudjuk, hogy egyik vakmerő pro-ál, épen annál, amikor a leopárd rá-it a halál martaléka lett. A remek méltán hívjuk fel a közönség fi-175

dogtalan házasság. (Az **Apolló** leg-tere.) A nagyvárosok csöndes, néma-ól, amelyekről a külvilág nem tud amelyek a főuri kastély bezárt ter-rlanak le, mutat be egy szenzációs rabot az **Apolló**-színház. Egy erő-zasság tragédiáját mutatja be ez a film, amikor a polgár apa hozzá-t leányát a mágnásvőhöz, aki sze-és, boldogtalanná teszi a fiatal leányt. f nőül veszi **Zettát**, de a házasság t, mert a fiatal férj folytonosan dor-nyüvértü nőkkel mulat, míg fele-gyermekeit ápolja. **Valesy** gróf lel-en annyira megy, hogy szeretőjével puja előtt csókolódszik, amit a sze-asszony az ablakból meglátott. Ez esseríti, hogy öngyilkos akar lenni,

de **András** doktor, **Jetta** régi szerelme, meg-menti őt s a karjaiban viszi a kastélyba. Ezt a helyzetet a gróf félremagyarázza s válóper-t indít felesége ellen, akitől a törvény el is vá-lasztja és a gyermeket a grófnak itéli. Szörnyü a szerencsétlen nő kétségbeesése, akit gyer-meke távolléte beteggé tesz. **András** megszök-teti a gyermeket, de a bíróság a férjhez akarja visszavitetni a szegény kis leányt, amikor hi-rül hozzák, hogy **Valesy** gróf öngyilkos lett. A sokat saklatott éleltű asszony boldogan bo-rul régi, hű szerelmese, **András** doktor kar-jaiba. Ezt a megkapó, csodaszép képet szom-baton mutatja be először az **Apolló**. 177

* **Komédiász** a címe annak a világlá-gernek, amelyet kedden mutat be az **Apolló**, s amely gyönyörű film, a **Négy ördög** című fe-nomenális képnek a folytatása. 177

* **Munkáselőadás az Apollóban.** A hatodik ingyenes munkáselőadást folyó hó 18-án, va-sárnap délelőtt tartják meg az **Andrássy-téri Apolló** színházban. Ezen alkalommal **Polgár Gy. Ödön** dr. gimnáziumi tanár a kivándorlás-ról s ezzel kapcsolatban Amerikáról fog sza-bad előadást tartani, mely után mozgóképet mutatnak be. Az előadás tizenegy órator kez-dődik. Folyó hó 25-én pedig **Teller Kálmán** hírlapíró tart előadást. Amennyiben az Országos Közművelődési Tanács kizárólag felnőttek részére rendezi a szórakoztató és ismeretter-jesztő előadásokat, — azon csak jeggyel bíró munkások vehetnek részt.

Holtzer Mihály és a váci fegyház.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Megirtuk tegnap, hogy a tábla a **Holtzer**-féle váltóhamisítási ügy tárgyalását ismét elha-lasztotta egy hónappal. Ezuttal az előrendű vádlott betegsége volt az az ok, amely miatt a tárgyalást el kellett napolni. A tábla azonban mindig rövidebb terminust tűz ki, s így akár-milyen betegségek, vagy egyéb gátló okok jön-nek közbe, egy két hónapon belül okvetlenül eldől a monstre hamisítási per, illetve szerep-lőinek sorsa.

Addig is, míg az utolsó aktus lejátszódik, mint az természetes, erős hadakozás folyik fel-peres, illetve a sértett és a vádlottak között.

Tudvalevőleg az aradi tárgyaláson az elő-rendű vádlott, **Holtzer Mihály** az általános kér-dések során azt vallotta, hogy büntetlen elő-életű. Miután az Országos Büntügyi Nyilván-tartó Hivatal által beszerzett adatok nem bizo-nyították ennek ellenkezőjét, a bíróság a bün-tetés kiszabásánál enyhítő körülménynek vette a vádlott büntetlen előéletét. **Tóth József** kép-viselője, **Kertész Miksa** dr. nemrégiben arra kérte a táblát, hogy a váci fegyintézetől sze-rezze be azt a törzskönyvi lapot, mely igazolja, hogy **Holtzer Mihály** vagyon elleni deliktum miatt ott két évi fegyházbüntetést töltött ki. A tábla elrendelte az iratok beszerzését s a törz-skönyvi lap tényleg igazolta **Kertész** dr. állítá-sát. **Holtzer Mihály** viszont védője útján arra nézve kérte a bizonyítás elrendelését, hogy az a **Holtzer Mihály**, aki **Vácott** két évet ült, nem azonos vele. A váci fegyintézet igazgató-sága igazolta is, hogy a büntetett előéletű **Holt-zer** nem azonos az aradi váltóhamisítóval.

Kiterjeszkedett a magánvád bizonyítására is, hogy **Holtzerék** a váltóhamisításokból — ellentétben mindkettőjük aradi vallomásával — vagyoni előnyöket nyertek. Azt igyekeztek bizo-nyítani, hogy a váltóhamisítások megkezdé-sét megelőzőleg **Holtzeréknek** semmi vagyonuk nem volt, s fizletük fellendülése, vagyoni hely-zetük javulása egybe esik azaz az időponttal, amikor az öreg **Holtzer** megkezdte a váltók hamisítását. **Holtzerék** ezzel szemben telek-

könyvi kivonatokat produkáltak a táblának, s igazolták, hogy már mintegy tizenöt évvel ezelőtt nemcsak ingó, de tekintélyes értékű in-gatlan vagyonuk is volt.

A tábla az ügy tárgyalását a jövő hónap közepére tűzte ki újból, ami azonban még nem jelenti azt, hogy a terminuson le is tárgyalják a bűnügyet. Hátha **Holtzer Mihály** addig újra megbetegszik.

A győzelmes hivatalnok-sztrájk.

(Béke az Első Magyar Papirgyárnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 16.

Annak az összeütközésnek, amely az **Első Magyar Papirgyár** és a **Smith és Meyer** szab-dalmazott fiumei papirgyár budapesti vezető-sege és hivatalnokai között támadt, immár vé-g van: békét kötöttek. A mozgalom három ni tárgyalás után minden vonalon a hivatalnok-teljes diadalával ért véget, amiben jó rész van a Magántisztviselők Országos Szövete-gének, amely védelmébe vette a tisztviselőket.

A mozgalom tudvalevően elsősorban a l zetésemelés végett indult meg, s csak azt lett belőle sztrájk, amikor a tisztviselők jogm-san megsértődtek a körülműkre adott válas-miatt. Az utolsó tárgyalás ebben az ügyben ma délelőtt volt. Azzal végződött, hogy **He-** vezérigazgató és **Szécsi Pál** igazgató kijele-tették **Kreutzer** Lipót dr. szövetségi igazga-és a két ügyész előtt, hogy fölemelik minde-tisztviselő mostani fizetését nyomban husz szá-zalékkal, vagyis akinek eddig havi kétszáz ko-ronája volt, az most kétszáznegyven koronát kap. Kikötötték továbbá, hogy a mozgalom miatt nem lehet elbocsátani egyetlen tisztvis-elet sem s erre nézve a tisztviselők garanciákat is kaptak a megállapodásban. Ezután **Kreutzer**, **Szécsy** és **Herz** megállapították a békefelté-teket:

1. Az összes tisztviselők husz százalék fizetésemelést kapnak.
2. A sztrájk folyamán történt összes fél-reértéseket békésen kimagyarázzák.
3. A sztrájkmozgalomból kifolyólag senki-nek semmiféle bántódása nem lehet. Két esz-tendeig senkisé is bocsátható el.

A béke híre nagy örömet keltett a tisztviselők között. Délután kettőkor bevonultak a hivatalokba, ahol asután a tisztviselők nevében **Herz** vezérigazgató elé egy bárom tagu kül-döttség járul és kijelenti, hogy amennyiben a memorandum egyes részeit az igazgatóság megbántásnak vette, kéri e részeket meg nem irotnak tekinteni. **Herz** vezérigazgató viszont visszavon mindent, amit a tisztviselők magukra nézve sértőnek találtak.

Az eredmény a tisztviselők körében nagy meglepetést és lelkesedést keltett. Köszöne-tüket fejezték ki a Magántisztviselők Országos Szövetségének közbenjárásáért, annak hozzáte-vésével, hogy a mostani siker nyomán ajánla-toznak látszik, hogy az ország minden hasonló egyesülete csatlakozzék a szövetséghez.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	387
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	—	387
mellékállomás	—	181
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	—	181
Nyomda	—	181

Neogrády Dóra ügye.

— A megoldás útján. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Ha a kormányváltások olyan hamar érnének véget, mint a primadonna váltások, akkor az előbbiek is csak heveny betegségek lennének. Hogy milyen gyorsan érnék véget a primadonnáváltások is, azt igazolja, hogy a község jórészenek öröme visszatér Aradra, első sikereinek színterére, Neogrády Dóra.

Megírtuk, hogy Neogrády Antalnival, a művész nő édesanyjával, ki leányával együtt jelenleg Budapesten tartózkodik, telefonbeszélgetést folytattunk. Neogrády né kijelentette, hogy férje összefoglalva kívánságait azokat levélben közölte Szendreyvel s hogy Dóra csak akkor jön vissza, ha ezeket a követeléseket a direktor teljesíti.

Az ajánlott levelet ma délelőtt megkapta Szendrey. Szólnak pedig a követelések a következőképpen:

Mélyen tisztelt igazgató ur! Aradon való 4 napos időzése alatt szóval szerettem volna azt elmondani, mit e sorok tartalmaznak. Az igazgató ur távolléte miatt kénytelen vagyok kérelmem levélben előadni.

Én mint családapa leányom Aradra való költözése miatt — otthonom feláldozva — tiszti állásomnál fogva Budapestre költve, erősen érzem a magányt, melyben élek és alig várom a szünidőt, a nyarat, mely ismét családommal összehoz.

A szerződés, mely leányomnak szünidejét június 15-től június 15-ig biztosítja, nem azonos az első, általam is aláírt szerződéssel, melyben neki 7 heti szabadság volt feltüntetve.

Én az előre bocsátott okoknál fogva kérem igazgató urat, hogy Dóra leányom részére 8 heti szabadságot és pedig július és augusztus hónapokra eső időben engedélyezni és biztosítani sziveskedjék, mely idő alatt leányom ezen két hónapra eső fizetéséről készséggel lemond és időközben neki ígért 3-4 napos szabadságát sem fogja nagyon igénybe venni.

Én feltétlen ragaszkodom ezen kérelmemhez olyannyira, hogyha igazgató ur ezt elfogadná és leányomnak ezen szabadságát írásban megadni hajlandó nem lenne, úgy én — barátságos uton bár — de szerződését felbontani kényszerítve lennék.

Kérem további intézkedésem végett lekötelező szíves választát. Tisztelettel Neogrády Antal.

A direktor máris válaszolt a művész leányára. Igen szíves hangon sajnálkozásának adott kifejezést, hogy Neográdyval személyesen nem beszélhetett, mert — mondja a levél — „egy egynehány félreértést el lehetett volna simítani köztem, akit Dóra szeret és tagom közt, akit én szeretek.” — A kívánt szabadságot Szendrey készséggel megadta s így a távozásra kész kis primadonna a jövő héten valószínűleg már ismét Aradon lesz.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi villamos műszerészek vigalmi bizottságának tagjai felkértek vasárnap, a hó 18-án d. e. 10 órakor a Kis keresztben elszámolás végett megjelenni. Pálfi Jenő, Kiss Dániel és Jenői Ferenc.

(=) A Vörös kereszt-Egyesület pécskai fiókja február 17-én szombaton, a Pécskai Kaszinó-

egyesület házában jótékonycslu mősoros táncestélyt rendez. Az estély fél kilenckor kezdődik. A belépőjegy ára egyes személynek 3 korona, családnak 6 korona.

HIREK.

Szatmármegye viz alatt.

— A Tisza, Szamos és Kraszna áradása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szatmárnémeti, február 16.

Oceán verődött három nap alatt azon a földdarabon, amely a Tisza és Szamos közé ékelődik: a két folyó pusztító gyorsasággal öntötte el az egész környéket. Nyolcvanezer katasztrális hold területen majdnem minden közlekedés lehetetlen. Legnagyobb a veszély Panyolán, ahol kétszáznyolcvan ház közül csak negyvenötven áll még. A többi tegnap sorra elmosta, elsodorta a rohanó árvis.

A mentés munkáját egyébként példás hősiességgel csinálták a oszondörök, egy század honvéd és két század utász. Emberéletben nem esett kár, ellenben a lábasjóság, takarmány, élelem mind odaveszett. Mára a víz valamelyest apadt. Most Panyolán teljes az élelmiszerek hiánya.

Nemcsak a Tisza és a Szamos ártott ki Szatmármegyében, hanem a Kraszna is. A Krasznanak ma éjszaka két emberáldozata esett. Nagy János, Károlyi Lajos gróf nagyadi uradalmának tisztje tegnap este Nagykárolyon volt színházban. Huzamenet, kocsisa, aki nem tudott az árról, bátran ráhajtatott a Kraszna hidjára. A hidat azonban az ár derékon törte már és Nagy kocsisával együtt a Krasznaába zuhant. Mindketten megfuladtak.

— Aerenthal haldoklása. Bécsből jelentik: Aerenthal külügyminiszter állapotában a nap folyamán lényeges változás nem állott be. Állapota állandóan válságos. Délután konziliumot tartottak, amelyen a Prágáról hívott Jax orvosnár is részt vett. Bulletin nem adta ki. Az orvosok kijelentették, hogy a külügyminiszter állapota állandóan aggasztó és komoly. Bécsi jól értesült helyek szerint Aerenthal utódjának kinevezése legközelebb meg fog történni. Az utód valószínűleg Burián közös pénzügyminiszter lesz.

— Barabás Béla kettős mandátuma. Arad város igazoló választmánya tegnap értesítette legutóbb tartott ülésének határozatáról Varjassy Lajos polgármestert és tudomására adta hogy az elbírálás végett a választmányhoz áttett és Barabás Béla városi törvényhatósági bizottsági tagságára vonatkozó nyilatkozatot tárgyalás alá vette. A választmány felkéri a polgármestert, hogy intézzen újabb felhívást Barabáshoz és kérjen tőle most már határozott választ, vajon Aradon vagy Pestvármegyében akarja-e gyakorolni jogait. A polgármester ma küldötte el Barabás Bélának budapesti lakására a felhívást és ebben megismertette őt az igazoló választmány határozatával és felszólította, hogy a törvény értelmében 15 napon belül határozottan jelentse ki, vajon melyik törvényhatóságnak akar tagja lenni.

— Pénzügyi közgyűlések. Az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár holnap, szombaton délután 5 órakor, az Aradmegyei Takarékpénztár pedig vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlést.

— Az Aradi Újságírók Segítő Egyesületéhez új jelentős adomány érkezett. Az Aradmegyei Takarékpénztár ugyanis bejelentette, hogy belép az alapító tagok sorába és az alapító tagsági díjat, négyszáz koronát befizette az egyesület pénztárába. Az új alapító-tagot az egye-

sület elnöksége szívélyesen üdvözli a tagok között.

— Gyermekjavító intézet Aradon. Arad törvényhatósági bizottságának gyermekvédelmi választmánya ma átiratban aziránt kereste meg a tanácsot, hogy tegye tanulmány tárgyává azt a kérdést, vajon nem lehetne-e a városi árva-házat egy gyermekjavító és nevelő intézettel átalakítani. A tanács holnap ülésén tárgyalja ezt az átiratot. Mithogy azonban az intézmény országos jellegű lenne, azt fogja javasolni, hogy a kezdeményező lépés megtételére a belügyminiszter hívassék fel.

— Az aradmegyei áradások. A Maros vizállásáról ma a következő jelentéseket kaptuk: A máriaradnai folyófelügyelőség szelvényében tartozó konop-ó-balomi vonalon a vizállás lényegesen kisebb. Máriaradnán reggel 236 centiméter, délebb 230 centiméter magas volt a víz. A szelvény legveszedelemesebb pontja Hosszuszó, ahol eddig még minden évben átlépte a víz a gátakat. Az idén itt sincs veszély. Vizállás: tegnap este 256, ma 240. A soborszini folyófelügyelőség szelvénye szintén apadt 10-20 centiméternyit. Vizállás Soborsinnán reggel 144, délebb 130 centiméter. A Körös szintén apadt az egész vonalon. Borsosjenőn a vizállás alacsony, honotói jelentés szerint a Körös állandóan apad. Jászászelyen három nap alatt mintegy 90-100 centimétert apadt a víz s így a veszély már megszűnt.

— A Román kaszinóból kitiiltott „Tribuna”. Brassóból jelentik: A brassói román kaszinó múlt vasárnap tartott közgyűlésén egyhangúlag, minden vita nélkül elhatározta, hogy az Aradon megjelenő „Tribuna” című politikai napilapot nem járattja tovább. Ez minden valószínűség szerint azzal a harcossal áll összefüggésben, amely a két román lap, a „Romanul” és a „Tribuna” között régóta folyik. A román kaszinó eme határozatával a „Romanul” mellett foglalt állást.

— Polgármester és főmérnök. Makóról jelentik: A város műszaki teendőit az utóbbi időben Kolossy Jenő városi főmérnök látta el. Mithogy az elmúlt napokban a kisegítő műszaki személyzet nagyrésze elhagyta irodáját a főmérnök a felszaporodott munkát nem tudta elvégezni. E miatt aztán közöttük és Galambos Ignác polgármester között nézeteltérés támadt. A polgármester ebből kifolyólag fegyelmet rendelt a főmérnök ellen s azt magához kértve szigorú hangon figyelmeztette kötelességének teljesítésére. A főmérnök a nemvárt rendutasítás hatása miatt nyomban beadta lemondását, ami városzerte nagy feltűnést keltett. A polgármester az ügyről jelentést tett a főispánnak.

— Kirabolt Rothschild-kastély. Párisból jelentik: A legutóbbi napok egyikén a Rothschild-családnak La Ferrièreben Meaux mellett levő kastélyában betörték és sok értékes dolgot elraboltak. Párisban és a kastély környékén elterjedt hír szerint a kastély földszinti helyiségeibe rablók törtek be s az általuk elvitt tárgyak értékét háromszázötvenezer frankra becsülik. Azonkívül megrongáltak egy képet, amelynek értéke legalább kétszázötvenezer frank. A rablók ezt a képet tíz darabra vágták s a levágott darabok egyes részeit elszéptétk. La Ferrière közelében az erdőben autómobil várta a rablókat, amely szökésüket megkönnyebítette. Magában a kastélyban megőfolták ugyan ezt a hírt, de a meauxi hatóságok nagy energiával folytatják a vizsgálatot. Előzőtt néhány héttel is merényletet kíséreltek meg a la ferrièrei kastélyban tartózkodó birtokok ellen. Az egész Rothschild család az ebédőteremben volt együtt, amikor egyszerre több lövés dördült el, a golyók berapáltak a terembe, de senkit sem találtak. La Ferrière Rothschild

!! Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Összes raktáron levő kész cipőárui-
mat üzletfelosztás miatt minden elfo-
gadható árban kiárusítom.

KLEIN JÓZSEF
ARADON, PETŐFI-UTCA.
Városi és megyei telefon szám 826.

Alfonz bárónak tulajdona volt s ennek halála után Edvárd fiának birtokába ment át. Bismarck herceg 1870-ben ebben a kastélyban lakott.

— Sztrájk az Aradi Vasipari Részvénytársaságnak. Tegnap sztrájkba léptek az Aradi Vasipari Részvénytársaság, Mikes Kelemen-utcai műhelyének öntő munkásai. Ugyanis a napokban a gyár igazgatósága elbocsátott két öntő munkást s helyette másik két munkást vett föl. A többi munkások, számszerint tizen-nyolcan azt követelték, hogy a gyár vegye vissza az elbocsátott két embert. Erre a kívánságra az igazgatóság nem reagált, amire az öntő munkások otthagyták a műhelyt. A munka azonban a gyárban nem akadt meg, mert az igazgatóság már is szerződöttest embereket ugyanolyan bér mellett, mint az elbocsátott munkásoknak volt. A sztrájkoló alkalmazottak megfenyegették a dolgozókat s e miatt a gyár igazgatósága feljelentette őket a rendőrségen.

— Menyasszonyi kelengyék és alkalmi ajándékok legolcsóbb beszerzési forrása Fischer Mór Arad, üveg, porcellán, lámpa- és díszműtáru kereskedése Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568.

— Az ismert pirulasító gyár eredményét kiadott recept könyvének köszönhető. Számos tapasztalt házi asszony, sütiiskolák, intézetek által kiprobáltatott. Ma az összes receptkönyvek felett áll Oetker dr. legújabb könyve. Keresetet ér el A. Oetker dr. Baden, Wien központi háza Bielefeld azáltal, hogy ezen 48 oldalra terjedő, csinosan kiállított könyvét a süti művészete érdekében ingyen és bérmentve küldi levelezőlapon feladott címekre. Reméli, olvasónői és olvasói ajánlatát szívesen veszik igénybe.

— Pénz farsangi szükségletekre, dacára a magas kamatlábnak, mégis a régi olcsó feltételek mellett kapható ingatlanokra u. sz. tisztviselői és váltó kölcsönök Szűcs F. Vilmosnál Karolina-utca 8.

— Barrientos Mária a jelenkor egyik leg-híresebb énekesnője, ki folyó hó 15-én Budapesten először ad hangversenyt, a Grimm-pensióba (Vigadó-utca 4.) szállott meg.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 16-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Izák Adolf kereskedőnek Lilla nevű lánya. Jó Péter fazekas segédnek Péter nevű fia. Gandila Paskál kocsi-
nak Gyula nevű fia. Szabó Zsigmond kőműves-
nek Sándor nevű fia. Milanovici Demeter utca-
pártnak Demeter nevű fia. Meghalt: König Kati-
lin 14 napos leány. Öz. Tokay Ferencné 78 éves
napszámosnő. Sporgel Róza 12 éves leány. Öz.
Moldován Mihalyné 58 éves városi tisztv. özvegye.
Házasság nem fordult elő.

— A „Simai“ fele gőzfürdőben vasárnapi nap a nagy uszoda keletére meleg vízzel rendelkezésére áll a tisztelt közönségnek. 744

— Aradmegye nagy fali térképe az új helységevekkkel, újabb lenyomatban vászonra huzva, lécekkal hivatalosan opprobálva, 12 korona árban kapható Ingusz I. és fia és Kerpel Izsó cégeknél. 928

— Hogyan óvjuk lábainkat? Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyuzszem bűtyök képződik, úgy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a Moskovits „Anatomiai“ cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadság-tér 18. szám.

— Olcsó üzleti könyvek Ingusz J. és Fia Weitzer János-utczában egyesítik könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 6071

— Szamosy Elsa nyilatkozata. Kedves Doktor ur! A „Havasi Gyopár Crém“-jét már régen használok! E kitűnő toilette crém a leg-elsődrendű és jóval drágább külföldi szereknél sokkal jobb és hatásosabb! Szamosy Elza a m. kir. opera művésznője. 5098

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 4871

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

TARKASÁGOK.

(Rendezu a szomszéd városban.) Ez a történet nem arról a fiatal aradi kereskedőről szól, akinek tréfás kalandjairól már annyi tarkaság született meg. Ez a história egy másik aradi urról szól, aki szintén nős ember, de aki ugyancsak barátja a sűrű kimaradásoknak, ám egyben nagy barátja a szoknyát viselő nemnek is.

Sűrűn átjárogat Temesvárra és nem csoda, ha hivatalos ügyeinek elvégzése után egy kis unaloműző foglalkozást keres. Temesvár főutcáján a minap is üzte az unalmat, mely most az öke hajkoronát és magas sarku gombos cipőt viselt. A bájos, kedves unalommal megismerkedett az aradi ur. Megismerkedni vele és találkát kérni tőle, egy pillanat műve volt a nők kedvenceinek.

— Ma nem, majd a jövő kedden — susogta a hölgy és bizonyosan elpirult volna, ha a hidegtől már régen rózsás nem lett volna az arca.

— Tehát a jövő kedden, délután 5 órakor, itt, — ismételte az aradi férfi és boldogan bucsuzott el új imádoztójától.

A találka előtt néhány nappal mindent elkövetett a csapodár férfi, hogy újra hivatalos kiküldetéshez jusson Temesvárra. Ez azonban a legjobb igyekezete mellett se sikerült. Ugy segített hát a helyzetben, hogy levelet írt egyik temesvári barátjának — aki különben gonosz tréfáról ismeretes — s megkérte, hogy kedden reggel táviratozzon neki. A táviratban tegyen említést arról, hogy a legutóbbi lovagias ügyét nem sikerült békésen elintézni, a párbajt megtartják, tehát okvetlen utazzék Temesvárra.

A nők kedvence türelmetlenül várta a keddi napot. Szegény felesége ugyanis már boldog volt, hogy sikerült egy hetet kiküldetés nélkül átélnie.

— Hogy meg lesz lepve a feleségem — gondolta a gonosz férfi, amikor kedden reggel fölkel.

Néhány óra múlva a család jelentette:

— A sürgönyhordó van itt.

— Rosszat sejttek — mondta a férj tettetett izgalommal s a feleségének is előállott a sziverevése.

— Csak nem kell megint Temesvárra utaznod? — motyogta az asszony.

— De bizony Temesvárról jön ez a sürgöny, — felelte a férj és a felbontott sürgönyt olvasatlannul átadta az asszonynak:

— Olvaed hangosan.

A feleség átfutotta és boldogan kacagott föl:

— Hala istennek.

A férj ekkor sápadtan tekintett a táviratba. Temesvári jó, de kegyetlen humoru barátja ezt sürgönyözte:

„Lovagias ügyedet békésen elintéztük. Ideutazásod felesleges.“

(A hű szobaleány.) Egy aradi fiatal asszony hazautazott a szüleéhez. Roppant fátkényes leány az urára, a szobaleánnyal megbeszélte, hogy míg távol lesz, tartson mindent rendbe, de különösen ügyeljen arra, hogy ura esténként otthon maradjon s ha igen, ilyenkor ki látogatja meg?

Ha valami rendkívüli előadná magát, hát azonnal írjon. — Ezek után távozott.

A fiatal asszony alig volt egy hétig távol, dőn a szófogadó szobaleánnyal a következő kevésebb mulatságos tartalma levél érkezett:

Kezit csókolom Nacssága! A Nacsságomnak eszeágába se jut esténként elmenni, az Nacssága kezit csókolom elutazott... Neked deneste benn kell lenni nála a szobában Nacsságos urnak ha a Nacssága kezit eszébe jut, hát rögvést engem megcsókol csága helyett. Ilyenkor mindig azt mondja „enyhitve van a fájdalom“. Épen hív be cságos ur, kezit csókolom, ha nagy baj Nacssága parancsára irok rögvést. Kezit e Kézi.

(Az új szobaleány és a tojások.) Talatlan cselédet kapott egy aradi hivatalnok lád. A leány szorgalmas volt, szófogadó volt, egy kicsit nagyon buta volt. Hallják csak kérem mi történt a minap is. Önagysága kiadta a parancsot a leánynak:

— A reggelhez négy tojást készít. Kettő puhán nekem, kettőt keményen az urnak.

Hosszu idő múlva a leány föltárlja a tojásokat: mind a négy olyan kemény, mint a szilva, a niből Mózes vizet fakasztott.

— Hát nem mondtam, hogy az urnak ményre főzze, — rivalt rá a nagysága.

Pityeregve felelte a cseléd:

— Kérem, mikor a vízbe tettem, nem tudt, hogy melyik kettő az uré?

TORVÉNYKEZÉS.**Táblabíró és főszolgabíró pöre.**

— A táblai tárgyalás pörbeszédei. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Szeged, február 16.

A szegedi ítélőtábla előtt ma egész napot át folytatták a tegnapi megkezdett tárgyalást abban a pörben, amelyet Simon Ákos volt battonyai, jelenleg szegedi táblabíró indított Petrovics Mihály battonyai főszolgabíró ellen. Miután Perjéssy Mihály befejezte referációját, Petrovics Mihály kért szót, hogy helyreigazítsa a referáció néhány téves adatát.

— Tévedés az, — mondta a vádlott — amit a nagyságos Perjéssy táblabíró ur a referációjában előadott, hogy Simon Ákos ellen Battonyán mindenki összeesküdött és még vele egy hivatalban működő aljárásbíró is súlyos, de valótlan adatokat bocsátottak Petrovics rendelkezésére. A referens ur ez állítást tévedésen alapszik és kénytelen vagyok azt korrigálni úgy a magam, mint a tanuképes szereplő volt battonyai járásbírók reputációjának érdekében. A dolog úgy történt, hogy amikor a pörben tanuképes szereplő aljárásbírók megtudták, hogy én Simon Ákos ellen adatokat gyűjtök, társaságban, privát diskurzus közben elmondták nekem a Simon Ákosról szóló kel-

en tényeket, amelyeket én természetesen ismertem a pör folyamán.

Ezután a pörbeszédre került a sor. Szabó főügyész helyettes azt igyekezett kimutatni, hogy Petrovics Mihály nem tudott kellő bizonyítékokat produkálni és kérte rágalmazásért való megbüntetését.

Utána Krenner Zoltán dr. védő két óra beszégre tartó tartalmas védőbeszédében világított rá ennek a pernek érdekes mozzanataira. Azt igyekezett bizonyítani, hogy Simon Péter, akit a perben tanúképen hallgattak ki, a valóságnak megfelelően adta elő a tételt. Nem akarta hamis esküvel megválni a táblabíró, azonban hangsúlyozni ki, hogy tizenkilenc esetben valótlán adta elő a vallomását. Végül kérte a bíróságtól a felmentését, mert szerinte Petrovics teljesen bebizonyította állításait és annyi bizonyítékot produkált, amelyek alapján jogosult volt arra, hogy Simon Péterrel szemben a bíróság ötvenhárom tanút idézett ki, köztük több rabot is. A tárgyalás három napig tartott.

Ezután jövő szombatra halasztották a tárgyalást.

Szienczi szöktetői a törvényszék előtt. A bíróság ötvenhárom tanút idézett ki, köztük több rabot is. A tárgyalás három napig tartott.

6913.

ZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mozzá (K. R.) Ne folytassa.

Leányok. Kedvesen megírt sikerült kis rajz. K. J. Kevesebbet, de jót.

ÜZGÁZDASÁG ÉS KÖZI ÉKEDÉS

— Városi földek bérbeadása. A tanács Ilka és társainak öt hold városi földet adott bérbe árverésen kívül és ezt azzal indokolta meg, hogy a gáji gazdáknak szérüs kertre szükségük van és ez a közérdekű szempont előnyös lehet a nyilvános árverésnél. Felelős és folytán az ügy a belügyminiszter elé került és az megsemmisítette a tanács határozatát és utasította, hogy tartson nyilvános árverést, mert bármilyen közérdekről legyen is szó, közérdeki vagyont csak nyilvános árverésen szabad bérbe adni.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

Az időjárás továbbra is enyhe maradt. A várható eseményekről és idő szerint minden tekintetben tájékoztató hírek hallhatók.

A gabonafeliszerelés irányzata az enyhe időre és a malmok tartozkodó vásárlási kedve miatt kedvező.

Elkelt a mai piacon:
 1500 mm. buza 10.80—10.90
 300 mm. tengeri 8.60—8.70
 — mm. roza 9.60—9.70
 — mm. árpa 8.70—8.80
 — mm. zab 9.20—9.30
 Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 16

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat, vételkészt. korlátolt 10 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Matariidó.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1912. április	11.85—11.86	11.84—11.85
Buza 1912. májusra	11.75—11.76	11.76—11.77
Buza 1912. októberre	11.05—11.06	11.07—11.08
Róza 1912. áprilisra	10.58—10.59	10.60—10.61
Róza 1912. októberre	9.28—9.29	9.31—9.32
Tengeri 1912. májusra	8.95—8.96	8.95—8.96
Zab 1912. áprilisra	10.29—10.30	10.33—10.34
Zab 1912. októberre	8.61—8.62	8.64—8.65

Arak 40 kilonként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Február 16 —

Magyar aranyjárdék 4%	99.90
Magyar koronajárdék 4%	99.00
Magyar koronajárdék 3 1/2%	78.30
Magy. földterherm. kötvény 4%	91.25
Horvát-szlavon földterherm. kötvény	92.25
Magyar nyeresémsorsjegy kölesőn	210.00
Tiszassab. és seregdi sorsjegy kölesőn	149.00
Osztrák járadék papírban	90.75
Osztrák járadék emüstbe	94.00
Osztrák járadék aranyban	114.00
Osztrák koronajárdék 4%	90.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.00
Osztrák-magyar bankrészesvény	19.80
Magyar hitelbank-részesvény	871.50
Osztrák hitelintézet részvény	657.75
Osztr.-magy.-államsvasúti részvény	733.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi marka	117.52 1/2
London vista	240.95
Páris vista	95.40
20 márkás arany	23.51

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. február 16

Buza (szokvány-minőség):	
76 kilogrammos	10.95—11.00
77	11.05—11.10
78	11.15—11.20
79	11.25—11.30

Buza (Temesvári keresk. áru):	
75 kilogrammos	10.85—10.90
Róza	9.50—9.55
Árpa	8.90—9.00
Zab	9.10—9.50
Tengeri	8.65—8.75

Kőbányai sertésplac.

— Febr. 16. —

Január 15. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 147—148 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 148—149 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 148—150 fillérig.
 Sertéselészeti: 1912. évi február hó 13. napján volt készlet 17874 drb. — 1912. február hó 14. én felhajtott — drb. — 1912. február 14. én elszállított 168 drb. — 1912. febr. 15. napjára maradt készletben 17706 drb.
 A hizott sertéselészeti irányzata: változatlan.

Felelős szerkesztő:

Belgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1912. február hó 17-én

A) bérlet

A) bérlet

A csitri.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Pierre Weber és Henri De Givose. Fordította: Heltay Jenő. Rendező: Szendrey M.

SZEMÉLYEK:

Colette	Vendrey V.	Maurice	Szendrey M.
Nancy	Nógrády M.	Simoneau	Várnay Jenő.
Agloe	Benkőné.	Pierre	Dr. Eregi S.
Hortense	Follinusné E.	Vergnand	Pogár S.
Pichunné	Lászi Etel.	A piébános	Herold Ede.
Pingoisné	Várnainé.	Alcide	Delli Lajos.

Kezdeti este 7/8 órakor.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma szombaton, 1912. február 17-én:

1. Súlyemelő verseny. Látványos. — 2. Gyermekek nélkül. Dráma. — 3. Egy meg egy az három. Mulatságos. — 4. Küzdelem a vadakkal. Dráma. — 5. Gonosz nyelvek. Humoros. — 6. Lemkének autója van. Humoros. — 7. Két bátor leány. Dráma.

Előadások d. n. 1/2 órával kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szombaton, 1912. február 17-én:

1. Lótenyésztés Mezőhegyesen. Remek természet-rajzi felvétel. — 2. Nem sikerült öngyilkosság. Humoros. — 3. Boldogtalan házasság. Társadalmi dráma 3 felvonásban. Szenzációs aláger kép. — 4. A jó madár. Vigjáték.

Az előadások kezdete délután 1/2 órával folytatódólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtérnek kalap nélkül megjelenni. — Műsort ingyen kapni a jegyszédőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Utcai, alkalmi cipők

óriási választékban a

MOSKOVITS anatómiai

cipőgyár fiókraktárá-

ban Szabadság-tér 18.

Ugyanott jelmez-cipők

minden kivitelben: 7-50

és 10 koronás árakban

∞ kaphatók ∞

a február 18-iki

nagy álarcos bálra!

Elvállal és készít mindennemű

kövezési, utépitési, csatornázási és ezekkel kapcsolatos munkákat bárhol, a legolcsóbb árakon, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Költségvetések díjtalanok.

Sztanity György

építési vállalkozó és kövezőmester

ARAD, Kelemen-tér 6. szám.

LDIVAT

Levélpapírok

Legújabb, legszebb kivitelben dobozonként 8, 6, 4 és 2 korona helyett **4,2 és 1 koronáért** árusítatnak

amíg a készlet tart

INGUSZ L. és Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utca

Telefon 517.

Helybeli

képeslapok

275

darabja

4 és 2 fill.

Képes

művészártyák

leszállított árban.

Egy 7 és egy 3 szobás modern lakás **kiadó**. Bővebbet az üzletben.

Eladó

mozgófénykép-berendezés,

mely csak vendéglő vagy kávéház részére alkalmas, teljesen felszerelve, oxigén világítással, olcsó árban azonnal eladó, a vevőt a mozgófénykép előadás veretéséhez betanítom, úgy, hogy gépezet tartania nem kell. — Bővebb felvilágosítást ad

Erdmann szállodás
Központi szálloda
Marosillyén.

Gara Miklós
saját készítményű cipőüzlete
Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívüli olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészítetnek. Ortopéd cipőket szak szerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, sziveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról. Szives támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Költözők figyelmébe!

Világos villágitási berendezéseket

cellárokkal

együtt kedvező ártól feltétel nélkül meg lehet szerezni és meg lehet

KOCH DANIEL

világosozás és teleberendezés vállalkozó

Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Stock-
Cognac
Medicinal

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható.

5376
CAMIS
ÉS
STOCK
gőzüzemű gyárból
BARCOLA.

Alkalmi vételek és eladások

Ékszerárnyakban

Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

Óra- és ékszerész
Waltzer János-utca, Minorita-paizsa.

Zálogódulák

Arany és ezüstdarabok, gyémánt és briliáns ékszerek a legmagasabb árban megvásárolhatók vagy más tárgyakra átverésítetők
TELEFON 436. TELEFON 436.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férjruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő,	1 szelvény 7 kor.
	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 15 kor.
	1 szelvény 17 kor.
csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, szintgyű föltoszővetet, turistalódent, selyemkamart stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

6861

Figyelje meg! Állandó étkezésnél a

„Dózsakenyér”

mily jó hatással van a gyomorra és az emésztésre.

5859

Hatóságilag eng. végeladás!

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD, SZINHAZ-EPÜLET.

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes
árakat

mindenkinek ritka alkalom kínálkozik
csakis készpénz ellenében beszerezni.
Egyes tárgyak

minden elfogadható árért
adatnak el.

Kiárusítás csak rövid ideig tart.

23 mtr. vég vászon 6.—, 6 50, 7 50
minden célra alkalmas minőség.

Schroll-féle sifonok nagy választék,
finom asztalneműek, abrosz és szalvéták
leszállított árban

Női tavaszi köpenyek 7 50—9 50 frt.
minden színben vannak.

Leányka posztó gallér kapucnival 2 50
kezdve.

Fekete és barna gyermekharisnyák meglepő árban.

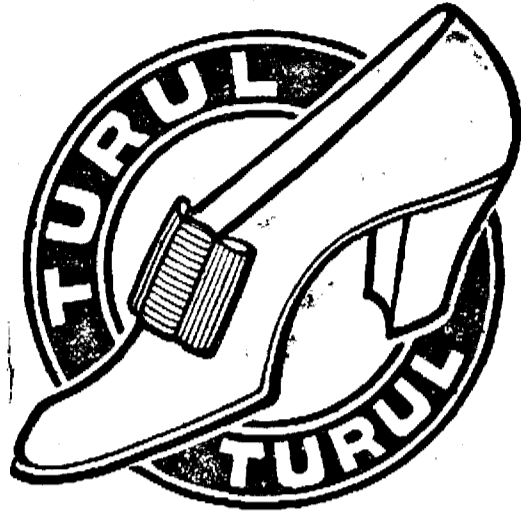
Női szövet aljak 2 50 frt. reklám ár!

UTOLSÓ DIVAT!

Elragadó újdonságok

BÁLI-ÉS LYI-ESTÉCIPŐKBEN

versenyen kívüli legolcsóbb gyári áron.

„TURUL” cipőgyár r.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára!

Arad, Andrassy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: Weinberger Ede.

Árjegysék ingyen és bérmentve. 120 főkraktár a bel- és külföldön.

Kinai

császárkeverék

Thea

10 deka 60 krajcár.

Egyedüli lerakat

Németh Imre

cukorka kereskedésében.

Főüzlet:

Forray-utca 2 a. sz.

Fiók üzlet:

Andrassy-tér Körzeti szálloda mellett.

Telefon 418.

II. emeleten

egy 7 szobás lakás mel-
lékhelyiségekkel együtt
az **Andrassy-téren**
május 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóban.

Millió

ember használja

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásó-
dás, torokhurut, fullasztó és
gőrcsős köhögés ellen a

**Kaiser-féle
mellpasztillát**

„3 fenyő” jeggyel.

6050 bizonyítvány orvo-
soktól és magán-
emberek elismerő levele a
legjobb ajánlás a biztos si-
kerre és közkedelésre. Egyet-
len hasonló készítmény sem
tud ilyen hatást elérni. Kül-
önösen kellemes és jóízű
cukorka. — 20, 40 és 60 fil-
lérés dobozban

Kapható: Guterl Földes Károlc, Bajcs Árpád, Rozsnyay Mátyas, Breuer Fülöp, Vojtek Kálmán és Elag Lajos gyógyszerárakban Arad, Zombory János gyógyszerárakban a Szentháromságához Új-Szt. Anna, Adler gyógvárban, M. Péterkán, Örs Kezse, Pankovics, Toffert Károly gyógyszerárakban Elek, Krausz Elemér gyógyszerárakban Glogovác, — Zsigmondovics Géza Irtis gyógyszerárakban Lippa, Vajtek és Welas drogeriája Arad, Rekszin János gyógyszerárakban Ó-Pécska és Székely Zoltán gyógyszerárakban Csernák, Bauer Károly gyógyszerárakban Kovermen.

Lapkihordópár

azonnali

alkalmazást nyer.

Jelentkezhetni az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

Első emelet

lakás

az

Andrassy-téren

banknak, vagy

más intézetnek

kiadó.

Bővebbet a kiadóban.

79—1912. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké, 100 drb. portörkő ruha, 140 drb. férfi fehér ing, 100 drb. férfi fehér nadrág, 100 drb. női fehér ing, 100 drb. törölköző, 100 drb. kékesikós párnabuzat, 50 drb. szalmaszák iránt i. év február hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

A minták a városházán a kamarás helyiségében megtekinthetők.

Bánatpénzülléteendő 200 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1912. évi február hó 5-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Csak a
minőség

révén lett
világhíri
a valódi

6681

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A hygienikus
Palmakaucsuk
ágybetét
minősége

előrengő

OLCSÓBB LETTA PERZSA SZÖNYEG!

**Az óriási nagy készlet a szőnyeg-
központokban: Konstantinápoly, Täbris
és Stambulban, ugyszintén a rossz poli-
tikai és pénzviszonyok a keleten az
árakat ugyannyira befolyásolták, hogy
a perzsa szőnyegek ára 25–30%-al
olcsóbb lett.**

Ezen igazán kedvező alkalmat felhasználtam és bevá-
sárlásaimat már most eszközöltem és így módomban
áll régi, szép, válogatott árut olcsón ajánlani.

Ritka példányokat szereztem Samar-
kand, Beschir, Backschaisch, Anatol,
Sultán és Kirmán minőségekben és
azokat gyűjtőknek különösen ajánlom.

Lényegesen olcsóbban szerzi
be szőnyegeit, ha most veszi.

DOMÁN SÁNDOR

szőnyegáruháza.

Haan rovában minden szöveg
mellékelésének ára 4 fillér,
vagy többet kell fizetni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József t. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Számjegye: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útjának útjának — a szöveg ellen — vagy levélbélyeggyel. Tudakozódni a hirdetés száma mindenkor közzétett. Levélbeli megkötésnek, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, az esetben, válasszal vagy csatolással. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számítódik. Minden szöveg 4 fillér, vagy többet kell fizetni 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kértől többet fizetendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjazott díjazással megköszönjük. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

helyeket valamely jelleg alatt kérdőnek a kiadóhivatalba, ne tessék azokról okiratokat mellékelni, mert felfüggetlenül semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem vissz. a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-5251

Szőke,

melletti hölgy ismeretséget keresem, kit anyagilag támogatnék. Leveleket a kiadóhivatalba kérek. Jelige: „Erdész 29” 1004

KIADO LAKÁS.

II. emeleten

egy 7 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt, az Andrásstéren. május hó 1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóban.

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szerrel. 1-5251

ÜZLETEK.

Kiadó

szok üzemhelyiség, szép világos, ugyanott 2 bntorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető 5182

Üzemhelyiség

május hó 1-étől kiadó. Bővebbet Karácsonyi Márton uri szabónál, Weitzer János-utca 8. 765

Egy jóforgalmu

trafik, tőzsde, papirkereskedéssel egybekötve a Szabadság-tér sarkán azonnal eladó. Hunyadi-utca 1. szám. 851

Üzlet.

Bokszeg községben, a főutcán, jóforgalmu üzlet, mely áll fűszer-, vas- és rövidáru-kereskedésből, valamint a hozzátartozó italmérésből, bérbe vagy örökáron azonnal eladó. — Bővebb felvilágosítást: Petrencia Antal kereskedőnél, Bokszegen. 912

ALKALMAZÁST KERES.

Nincs állása?

Álláshoz jut, —

ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Pénzbeszedői,

vagy ehhez hasonló bizalmas állást keres szerény díjazás mellett 48 éves r. k. vallású egyén. Czim a kiadóhivatalban. 960

ALKALMAZÁST NYER.

Kis tőrszében

elárusító kerestetik azonnali be lépésre. Cim a kiadóhivatalban. 898

Nevelőnő

kerestetik Aradra két elemi iskolai gyermek önálló tanítására. Aki zongorát és franciát is oktat, előnyben részesül. Cim a kiadóhivatalban.

Hímzőnő és ügynökök

felvételnek a Singer Co. varrógéprezvénytársaságnál Arad, József főherceg ut 9. sz. a. — Magyar, német és román nyelv tudása meg kívántatik. 970

Kereskedelmi gyakorlattal bíró gép- és gyorsírásban jártas leány helybeli nagy vállalatnál március 1-re állást nyer. Ajánlatok „Pontos” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Vincellért,

szakiskolát végzett, románul beszélő szülőkezelőt keresek. Ajánlatot 12. szám alatt kérek a kiadóhivatalhoz. 951

Bonne

3 éves kislány mellé kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 763

A „Borosjenői kaszinó egyesület”

kezelésére alkalmas egyén kerestetik. Meg kívántatik, hogy pályázó felesége jó főzőnő legyen. Fizetése: szabad lakás, fűtés és világítás, a konyha és kávéházi italok egész, egyéb italok jövedelmének fele, vagy megváltás ellenében ennek is egész jövedelme. Írásbeli ajánlatok, az eddigi foglalkozás kitüntetésével, folyó hó végéig intézendők a „Borosjenői kaszinó egyesület” igazgatóságához. 952

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ha venni, vagy eladni akar

— eredményt úgy ér el hamar, ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Tökmag

és tökmagolaj kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Bontros Lajos olaj-malomtulajdonosnál Nagyszalonta. 471

Fűszerüzleti berendezés

teljes felszereléssel, jutányosan, esetleg áruval együtt eladó. Cim Ponta Demeter, kereskedő, Opécska. 798

Németh Imre cukorka főlkja

ajánlja nagyválasztéku színházi cukorkáit 20 fillértől kezdve, díszzacskó avagy dobozokban Andrásstér, Központi mellett. 883

Általam létesített

„Seprősi” angol tájfajta sertés választott tenyészmalacainak szétküldése március elsején kezdődik. — Ezen új tájfajta előnye, hogy zsirdus, gyorsan fejlődő és szapora. Mangolicával keresztezve, gyorsan hizó, zsirdus egyedeket ad. Sárga és fekete színben kaphatók, áruk darabonként 40 korona. — Ugyaníly áron szállítok jó hírű telivér mangolica-nyájamból is választott tenyész-malacokat. Kralovánszky Kálmán, posta, vasut Simonyfalva. 911

Üzleti könyvek

és irodaszerek legjutányosabban Pichler Sándornál Szabadság-tér 1. sz. kaphatók. 2551

Divatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobozonként 8—, 6—, 4— és 2— korona helyett 4—, 2— és 1— koronáért árusítatnak, amíg a készlet tart Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Weitzer-utca. Telefon 517. Helybeli képeslapok darabja 4 és 2 fillér. Képes művész-kártyák leszállított árban. 556

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett borát ecetesedés, virágzás és mindennemű borbetegségek ellen. Vojtek és Weisz. 1-5251

Előfizetési felhívás

az Atheneum könyvtára! Hívonta jelenik meg egy teljes mű, k. b. 500 oldal, örökbecsű tartalommal, izléses kiállítással, ára K 1'90. Eddig megjelent: Kóbor Tamás: Komédiák. Biró Lajos: Glória. Balzac: Szamárbőr. Házhoz szállítva, kapható Krausz Paulin, könyv- és papirkereskedésében, színház-épület. 4481

Kredencz

kihuzó ebédloasztal, egy fás- és egy szénkályha olcsón eladó. Magyar-utca 22. 947

1-ől száraz nyárhasábia

20 koronáért, 1 ől száz tölgyhasábia 26 koronáért. Kapható Cukor Lászlónál az Ovártéren. 940

Butor eladás.

Egy modern hálószoba, szalon garnitúra, magas plüsch diván, konyha kredenc és más többféle jutányosan megvehető, gróf Apponyi Albert-ut 7. I. em. 884

Minden ragyog.

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisz-tól. 1-5251

OKTATÁS.

Szép fogakat

ápolni kell, Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolinn fogcsermje. 1-5251

Gyakorló és vitagyorsírási tanfolyam.

Március hó 1 én gyakorló és vitagyorsírási esti tanfolyam veszi kezdetét. Azok részére, akik gyorsírási tudásukat tökélesíteni akarják. Mérsékelt tandíjak. Ziffer Sándor Józseffőherceg-ut 7. I. em. 4904

Ha peccátes a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek és Weisz-tól. 1-5251

KÖLÖNFÉLE.

Elveszett

egy szürkés barna kis kutya, Lili névre hallgat. Biztos jutalomra számíthat, aki visszahozza. Cim Szent István-utca 1a I. e. 962

Kopott parket

tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-5251

Ernyő, fűző, egyenes-
tartó és haskötő kü-
lönlegességek készítője

Varga D. Dani
Arad, Andrásst. 20
Telefon 808. szám. 247

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőmet és a n. é. közönséget értesíteni, hogy katonai egyenruházati és angol **uri szabó üzletemet** Weitzer János-utca (főpostával szemben) helyeztem át 772

További szíves pártfogást kér, kitünő tisztelettel: **Karácsonyi Márton** katonai és angol uriszabó.

APRÓ HIRDETÉSEK folytatása.

INGATLAN.

Mihály-utca 9. sz. ház 600 öf. telekkel, nagy szőlőskerttel eladó. 867

Elköltözés miatt
Eladó adómentes ház, mely áll 3 három- és 3 kétszobás lakásból. Páloson másfél hold szőlő, teljesen felszerelve. Bővebbet Flórián-utca 14/a, ajtó 1. 909

Összes jogokkal bíró
50 év óta fennálló szatóciszület családi okokból eladó. Cím a kiadóhivatalban. 914

Törzs Gábor-utca 5 a
számu ház eladó. 949

Ház.
Ujmikelaka Baross-u. 4., 3 szobából álló magánlakás, egy szoba, konyha külön pincével, szép kerttel azonnal eladó. Hivatalnokok és vasutasok részére kedvező kölcsönrel terhelve. 967

Eladó sarokház,
jó forgalmu üzlethelyiséggel, korcsmának is alkalmas, több évig adómentes, villamosvilágítással. Értekezhetni, Borona és György-utca sarok 69. sz. 958

A Központi Szálló
összes termeiben

Február 18-án
ÁLARCOS
BÁL!

Katonazenekar. 969
Két cigányzene.

Eladó 2 emeletes bérház,

nagy üres beépíthető telekkel, a város legforgalmasabb utcájában. Bővebb felvilágosítást szíveségből ad **ZOMBORI GYULA** fodrász, Forrai-utca 2. sz. 959

1911. V. 1735 4. sz.
Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósnak fenti sz. végzése következtében Martits és Pák aradi cég javára 150 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi június hó 15. napjától járó 6% kamatai 1/3 váltó, 9 K. 15 f. óvásdíj és eddig 70 koronában megállapított költségek erejéig lefoglalt és 1876 koronára becsült bútorok és más egyebek Aradon, Batthyány-utca 33. sz. a. 1912. év február hó 20-ik napján délután 2 órakor nyilvános árverésen leg többet ígérő vevőnek ellognak adatni.

Ezen árverés az aradi hitelbank és takarékpénztár 210 korona követelése és járul. erejéig is elrendeltetik.

Arad, 1912. évi február hó 4-én.
Györffy Arnold,
bírószági végrehajtó. 948

Csillárok, Villamos felszerelések legolcsóbban Diamant-nál

Aladai Péter-utca 2. (Hivatalban)

Ajánlok elsőrendű

ortodox pászkát

bérmentve aradi állomásig különként

35 krajcárért

Megrendeléseket kötetem erejéig előjegyzek 957

Grosz Herman
Arad, Kölesey-utca 10.

Nagymennyiségű maculatura oladó.

Egy okos fej

Elcsajátítja azon vivmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütopora a 12 f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és créme vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien. 961

Helybeli pénzüintézet

folyószámla, könyvelésben és levelezésben jártas

tisztviselőt

mielőbbi alkalmaztatásra keres.

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Kifeltartó munkaerő” címen a kiadóba küldendők. 958

Meghívó.

A pankotai hegyközség

folyó évi február hó 25-én d. u. 2 órakor a község székházában évi rendes tavaszi közgyűlését

tartja, melyre a hegyközség szőlőbirtokosai ezennel tisztelettel meghívtnak. 961

- TÁRGY:**
1. Hegyközségi elnök és hegybíró 2 évre leendő megválasztása.
 2. A választmány által javaslatba hozott hegyőrök, pénztárnok és jegyző évi fizetésének felemelése.
 3. Számvizsgálók jelentése a múlt évi számadások megvizsgálásáról.
 4. Folyó évi költségelőirányzat megállapítása és hegyközségi járulékok kivetése.
 5. Behajthatatlan kötvénytartozás leírása.
- Hegyközségi előljáróság.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Braun N. Antal

Ajánlja a n. é. építettő közönségnek dusan felszerelt **festékraktárát,**

továbbá építőanyagokat, u. m.: cement, mész, vakolati köport, fedőcserép, stucatur-nádfonat, betoncsövek, cementburkolati lapok stb. stb. legolcsóbb árakon. **Gipsz saját körösbányai gipszgyárából.** Arad, Boros Béni-tér 7. (Telefon 387.)

B E N Z

Automobilok.

Mótorok.

Luxus-autók: turakocsik, városi kocsik, üzleti kocsik, bérautók.

Teherautók: szállító kocsik, teherkocsik, tehervonatok, omnibuszok, öntözőkocsik, mentőkocsik, legénységi kocsik, létrakocsik, betegszállító kocsik, szeméthordókocsik, szerkocsik, továbbá bármely különleges kivitelű automobilipari és gazdasági üzemhez.

Gáz-, benzin-, benzol-, nyersolaj- (Diesel rendszer) és petroleummotorok, szivógázmotortelepek (anthraczit, koks, faszén, barnaszén és turfa-tüzelésre) szállítható motorok (lokomobilok) gazdasági és építkezési gépek üzeméhez, magánjáró szalagfűrészek, kinematograph, világítási kocsik stb. stb. Átváltható hajódieselmotorok. Hesselmann szabadalom.

„Benz“ Magyar Automobil és Mótorgyár Részvénytársaság

Budapest, VII., Ilka-utca 31. szám.

Mindkét osztálya részére megbízható kerületi képviselőket keres.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XXII-ik rendes közgyűlését

1912. évi február hó 17-ik napján d. u. 5 órakor

Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozata:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1911. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Két igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság választása.
4. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 3., 72., 88., 92. és 93-ik és a nyugdíjszabályzat 4-ik §-ának megváltoztatására vonatkozólag.
5. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbiróság által netalán kívánt alapszabálymódosításoknak saját hatáskörében leendő elintézése iránt.
6. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. e. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hónappal nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeteknél Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson még le nem járt részvényeivel együtt letételt.

Aradon, 1912. január 31-én.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**